І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
в Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
в Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 9-го СІЧНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JANUARY 9, 1975 No. 5. VOL. LXXXII.

ВЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА ПЕРЕВЕЗЛИ ДО ЛЬВОВА, В УКРАЇНІ ГОТУЮТЬ НОВІ СУДИ

Гельсінкі, (УІС „Смолоскип"). Сюди дісталася вістка, що з кінцем листопада 1974 року перевезено до Львова Вячеслава Чорновола. В. Чорновіл відбував своє покарання в таборі ч. 17а в Озерному біля Явасу в Мордовії .Він був цілком ізольований від українських діячів, засуджених в 1972-73 роках, хоч з ним в тому самому таборі перебувала група українців, які були засуджені за участь в українському повстанчому русі в останній світовій війні. З новіших українських в'язнів з ним перебував лише Дмитро Квецько, засуджений в 1967 р. на 15 років ув'язнення.

Сюди дісталася також вістка (яку ще не вдалося перевірити), що й інших українських політичних в'язнів перевезли в грудні 1974 р. на Україну, зокрема до Києва і Львова. Причину перевозу пояснюють посиленим тиском органів КҐБ на українських культурних діячів, засуджених в 1972-73 роках, і які гідно держать себе в тюрмах і концтаборах. Декому з них закидають продовжування т. зв. „антирадянської діяльности", а іншим — організування і участь в голодівці 30 жовтня.

В Києві поширюється вістка, що органи КҐБ в Україні дістали доручення з Москви докласти більше зусиль, щоб деякі українські політв'язні, і зокрема В. Чорновіл, засудили свою попередню діяльність, „покаялися" і виступили проти своїх товаришів. В'зням, які ведуть себе гідно, грозять психіятричною тюрмою, а іншим, які хитаються у своїх поглядах — обіцяють амнестію і влаштування на працю. Згідно з вісткою з іншого джерела, В. Чорновола перевезли до Львова як свідка в справі діячів, яким готують суд і які мали бути заарештовані в 1974 році.

Вячеслав Чорновіл

Знову ж ще інша вістка говорить, що в Україні проведено арешт серед бувших близьких співробітників Петра Ю. Шелеста, а також мали бути заарештовані деякі КҐБисти і слідчі, які вели справу української інтеліґенції ще з 1965 року.

В кругах національно-свідомої інтеліґенції широко обговорюється справа В. Мороза і перервання ним голодівки. Рівночасно з цим КҐБисти поширюють провокаційні вістки про В. Мороза, щоби його дискредитувати серед населення.

В Києві стало відомо, що деякі слідчі з України і ті особи з адміністративного персоналу з Владимірської тюрми, які мали відношення до справи В. Мороза і яким не вдалося зломити його гідної постави в часі голодівки, попали в немилку. Деякі з них перебувають в страху за свою дальшу долю, очікуючи арешту і запроторення в психіятричні тюрми-шпиталі.

Сюди теж дісталася вістка, що в листопаді 1974 р. в різних містах України були поширені летючки, в яких інформувалося про В. Мороза і його голодівку.

Протестаційна голодівка українця в Австралії мала широкий розголос

Фотознімка інж. Олега Кавуненка в його дротяній клітці, поміщена на першій сторінці „Ди Канберра Таймс" з 24-го грудня 1974 р., разом з довшою інформацією про його голодівку та її причину і ціль.

Канберрі, Австралія (Пилип Грін) — Олег Кавуненко, визначний український громадський діяч, що на протязі 10-ти років був головою Української Громади АСТ; заступник президента австралійської організації Демократичні Громадяни Австралії; заступник голови Ліберальної Партії в Канберрі та член ної Партії в Канберрі та член Об'єднання Австралійських Громадян за Свободу, розпочав протест голодівкою 20 грудня 1974 проти безправних арештів в Україні та в обороні Валентина Мороза.

Програма його протесту-голодівки була така: тиждень напроти совєтської амбасади в Канберрі, одна доба біля австралійського парляменту, і закінчення одноденним протестом-голодівкою біля американської амбасади. Ціль одноденного протесту-голодівки біля американської амбасади була — звернути увагу американців на небезпеку американсько-совєтських взаємин.

Олег Кавуненко розпочав голодівку біля совєтської амбасади 22 грудня 1974 о год. 11ночі. Треба згадати, що коли кілька українців і австралійців допомагали О. Кавуненкові вставляти будку, обводити її сіткою і колючим дротом, австралійська поліція віднеслася дуже прихильно і давала різні вказівки і поради.

На другий день біля 11-ої год. ранку на місце протесту приїхали кореспонденти телевізійних нтанцій — канал 7 і 3 (ABC); радіо 2CA і 2CH (ABC) та від преси. Вже пообіді по радіо по цілій Австралії пролунала вістка про „хороброго австралійця українського походження", що жертвуючи навіть різдвяними святами, проголосив голодівку, якою протестує проти арештів в Україні та ув'язнення і нелюдського трактування українського історика Валентина Мороза. На другий день в столичній газеті „Ди Канберра Таймс" на першій сторінці появилася велика фотографія п. Кавуненка і стаття , в якій писалося: „Для п. Олега Кавуненка буде цього року незвичайне Різдво". Після цього коментатор без прізвища, очевидно сама редакція, подає ціль голодівки та інформує читачів про жахливі умовини заарештованих в Україні та, що Кавуненко перестерігає австралійців, що „подібні вітри гніту скоро насуваються до Австралії".

У вечірніх новинках на обох каналах було рівнож подано про протест-голодівку Кавуненка. Таким чином вістка про українця облетіла цілу Австралію.

Кавуненка під час його голодівки відвідували різні люди. Одна литовська сім'я біля його стоянки поставила ялинку, вбравши різними прикрасами та свічками — інші приносили різні дарунки і кожний з них підбадьорював його і висловлював признання. Окрім прихильних відвідувачів, знайшлися і такі, що загрожували смертю Кавуненкові. Ця справа пізніше була передана поліції, а прихильники Кавуненка, після цього інциденту втримували біля нього позмінно цілонічну варту.

КҐБ напастує родину Сахарова

Москва. — Видатний російський дисидент фізик Андрей Сахаров вимагає від московського КҐБ припинення переслідувань і напастей проти членів його родини. В окремому інтерв'ю, яке дав Сахаров західнім кореспондентам у своєму помешканні 6-го січня ц. р., він заявив, що його зять Єфрем Янкелєвіч був потурбований двома осібняками, які правдоподібно були службовцями КҐБ, на передмісті Петрово-Дальноє на захід від Москви, як він ішов із своїм однорічним синком відвідувати свою маму. Дочка Сахарова Тетяна Янкелєвіч розповіла журналістам, що згадані осібняки, підійшовши до її чоловіка, задержали його кажучи: „Як довго ми мусимо толерувати твою активність? Ми доберемось до тебе і до твого сина". З розмови було ясно, заявила Тетяна Янкелєвіч, що це аґенти КҐБ і що вони мали на увазі активність Андрея Сахарова. Сахаров вислав в цій справі протестного листа до Юрія Андропова, шефа КҐБ, і членів Політбюра.

Ізраїль перевів новий військовий рейд проти Ливану

Бейрут, Ливан. — 2 січня ц. р. ізраїльські війська перевели кілька атак проти південної прикордонної смуги Ливану. За офіційним ливанським повідомленням згинуло 5 ливанських мешканців, — не відомо вояків, чи цивільних. Ізраїльські атаки були підтримані артилерійським вогнем з ізраїльської території. Ливан ніколи не був учасником будь-котрої війни з Ізраїлем, але у прикордонній смузі з Ізраїлем, заселеній палестинськими втікачами, існують бази палестинських організацій і це спонукує Ізраїль до превентивних військових рейдів.

Піттсбурщина в обороні Мороза

„Колядники протестують проти совєтських переслідувань Церкви, інтелектуалістів" — інформує бетлегемський „Ґловб Таймс" у підписі під цією фотознімкою, поміщеною на першій сторінці в тому щоденнику з 2-го січня ц. р.

Піттсбурґ (С. М. Тимяк). — Вже від декількох місяців українці Західньої Пенсильвенії почали звертатись листами до своїх конґресменів та сенаторів, щоб вони стали в обороні українського в'язня-історика Валентина Мороза, який своїми творами та мужньою поставою став символом спротиву українського народу проти московсько-большевицького окупанта на рідних землях. Акцію започаткував відділ ТУСМ-у у Піттсбурґу. До нього скоро приєднались поодинокі парохії та чільні представники громади. Під час Листопадового Свята та відзначення 100-ліття народин отця Волошина, що його підготовили Об'єднання Українців „Самопомоч", Відділ у Піттсбурґу, спільно із Окружним Осередком Т-ва за Патріярхальний устрій ПУКЦ на Західню Пенсильвенію 24 листопада 1974 р., почалась збирання масових петицій. До цієї акції долучились Парохи місцевих укр. католицьких та православних парафій і в скорому часі зібрано понад 600 підписів з вимогою, щоб наші конґресмени внесли петицію у Конґресі з вимогою негайного звільнення із тюрми Валентина Мороза та забезпечення його медичною допомогою. Від Об'єднання „Самопоміч" інж. Михайло Комічак передав ці листи конґресменам Морґеду та Гайдосу і сенаторові Швайкерові. Всі вони повідомили інж. М. Комічака, що вони внесли відповідні петиції та запевнили, що надальше будуть боронити прав Мороза та інших українських в'язнів так само, як прав жидівської меншини в СССР.

В дні 17 грудня 1974 р., представники „Самопомочі"

(Закінчення на стор. 5-ій)

ЗАЯВА КІССІНДЖЕРА ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ВИКЛИКАЛА ШИРОКУ РЕАКЦІЮ

Вашингтон. — Інтерв'ю державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера, яке було надруковане в журналі „Бізнес Вік" і в якому сказано, що ЗСА допускають можливість військової інтервенції проти країн продуцентів нафти у виїмковій для західнього світу ситуації, викликала, як можна було сподіватися, широку реакцію не тільки урядів країн арабського світу, але також других, головно европейських. Для вияснення становища уряду в цій справі, амбасадор ЗСА у Франції Кеннет Раш відбув у вівторок, 8-го січня ц.р довшу розмову в міністерстві закордонних справ, а також інші висланники уряду були відряджені до інших країн для роз'яснення цієї справи. Міністер закордонних справ Франції вимагав від амбасадора ЗСА заперечення слів Кіссінджера, чого, очевидно, не міг зробити Кеннет Раш, бо не мав такого доручення Державного департаменту. Він тільки повторив слава державного секретаря про те, що Кіссінджер мав на думці „останній рятунок західнього світу в обличчі господарської стаґнації", а не як одну з розв'язок енерґетичної кризи в світі. Запитаний пізніше кореспондентами про останню реакцію в світі на його заяву, Кіссінджер відповів: „я думаю, що европейські держави живуть в постійному страху про завтрішній день, а це викликає свого роду подразнення".

Не обійшлось і без перестерог з боку не тільки арабських але і деяких европейських держав та американських ліберальних кіл, мовляв, американські альянти не будуть співпрацювати у такій „війні" з Америкою; араби виступлять проти такої інтервенції „як один чоловік" і Совєтський Союз напевно поспішить з допомогою арабам, а американська суспільність не буде толерувати ще одної війни. З таким становищем, між іншим, погоджується кол. сенатор Фулбрайт. Конґресмен Джон Брадеман з Індіяни назвав виступ державного секретаря „нерозумним і безвідповідальним", натомість сенатор Гю Скат, лідер республіканської меншости в Сенаті, заявив в телевізійному інтерв'ю: „я не можу собі уявити, щоб ця країна (тобто ЗСА) не робила усіх заходів, включно з військовими, щоб забезпечити себе перед катастрофою і ми були б дуже наївними, якщо ми цього не робили б". Позицію Гю Скати піддержують багато американців, які, хоч і виступають проти війни, вважають, що не пошкодить перестерегти арабів, які розпоряджають надвишкою капіталу в сумі 1.2 трільйона долярів, зароблених на підвищці цін на нафту, що західні держави не будуть толерувати утисків арабського світу.

Москва покищо не виступила з офіційною власною заявою в цій справі, але ТАСС розповсюдив голоси відгомону в світі, а совєтська телевізія і радіо постійно передають ці „голоси" у своїх передачах.

Президент Форд підписав торговельний закон

Вашингтон. — Президент Джералд Форд минулої п'ятниці, 3-го січня, підписав закон, який встановляє далекойдучі реформи в ділянці американської закордонної торгівлі, але натякнув, що ще не відомо чи можна буде впровадити в життя контроверсійну постанову закону, згідно з якою Президент мав би право признати для Совєтського Союзу статус „упривілейованої держави" в торговельних взаєминах, якщо СССР погодиться на вільнішу еміґрацію так званих меншостевих груп, зокрема жидів. Президент заявив, що він придержуватиметься всіх постанов закону, хоча має застереження до тих частин закону, які можуть бути „неприйнятливі та дискримінаційні" щодо інших „суверенних держав". Тими словами Президент виявив невдоволення із постанови закону, яка дає Конґресові право відібрати Совєтському Союзові статус „упривілейованої держави", якщо СССР не злібералізує своєї еміґраційної політики. Виникнення трудноців щодо надання Совєтському Союзові статусу „упривілейованої держави" президент форд пояснив тим, що совєтські власті тепер офіційно заперечують, що існувало будь-яке домовлення між урядами ЗСА і СССР в справі еміґрації. Речники Білого Дому заявили, що заки президент Форд остаточно рішить, чи жадати для СССР статус „упривілейованої держави, то раніше мусять відбутися дальші переговори із совєтськими представниками в справі вільнішої еміґрації.

Віцепрезидент Рокефеллер очолює комісію для розгляду діяльности „Сі-Ай-Ей"

Вашингтон. — Президент Джералд Форд у неділю, 5 січня, призначив 8-членну комісію , яка має розглянути закиди, що Центральна Розвідча Аґенція („Сі-Ай-Ей-") нібито вела широкозакроєну нелеґальну акцію проти противників В'єтнамської війни та проти інших опозиційних груп під час президентури Ричарда Ніксона. Згідно із статутом Розвідчої Аґенції, вона не може займатися розвідчою діяльністю в самій Америці, бо ці повновласті належать Федеральному Бюрові Інвестиґації („Еф-Бі-Ай"). До комісії, яка має розглянути закиди проти „Сі-Ай-Ей", входитимуть: віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, колишній секретар скарбу Даґлос Ділон, колишній голова Об'єднаних шефів штабу і колишній головнокомандувач збройних сил НАТО генерал Лаймен Лемніцер, колишній секретар торгівлі Джон Т. Коннор, колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен, колишній заступник генерального прокуратора Ервин Ґризволд, колишній президент університету Вірджінії Едгар Ф. Шаннон і Лейн Кіркленд, головний касир Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій. Комісія, яку очолюватиме віцепрезидент Рокефеллер, має здати свій звіт президентові Фордові до 4-го квітня ц. р.

ВПЛИВИ ДО НАРОДНОГО ФОНДУ УККА ПЕРЕВИЩИЛИ НАМІЧЕНУ 100-ТИСЯЧНУ МЕТУ

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки інформують, що підрахунки впливів до Народного Фонду УККА за 1974-ий рік в середу, 8-го січня, виказували вже загальну суму понад 105,000 долярів, отже на понад 5,000 долярів перевищили намічену на 1974-ий рік 100-тисячну мету. Докладні і остаточні підсумки всіх впливів до Народного Фонду на 1974-ий рік будуть проголошені в найближчих днях.

Українець був співтворцем західніх границь Канади

Вінніпеґ (КУК) — В 1975 році припадає 150-річчя міжнародного договору, в якому визначено західні кордони сьогоднішньої Канади. Цей договір заключено 28 лютого 1825 р. між тодішніми імперіями Британією та Росією, і в ньому уточнено границі сьогоднішніх територій Британської Колюмбії та Юкону.

Цей граничний трактат з 1825 року іменем Росії підписав її амбасадор Петро Полетика, нащадок славного українського роду, відомого в історії української держави козацької доби. Рік раніше амбасадор Полетика підписав такий самий договір із ЗСА. В сторіччя цих подій одну з ґір на пограниччі Канади й ЗСА названо його іменем.

Українці Канади, які поселилися в Канаді майже 100 років тому і є сьогодні одною з найбільших національних груп канадського населення, відзначатимуть цю історичну подію для підкреслення ролі, яку відіграв Петро Полетика, українець, який тоді був на російській дипломатичній службі й ім'я якого сьогодні пов'язане з історією Канади. Для відзначення цієї історичної річниці у Ванкувері зав'язався Ювілейний Комітет з ініціятиви і під проводом д-ра М. Гуцуляка, автора історичної праці в українській та англійській мовах, про визначення західньої границі Канади.

У зв'язку з цим, Комітет Українців Канади дав свій патронат для відзначення участи Петра Полетики у визначенні західньої границі національної території Канади, як історичного факту, стверджуючого, що канадська нація побудована на багатокультурних і багатонаціональних основах.

У Ню Йорку відбувся самостійний концерт Андрія Добрянського

Ню Йорк. — Минулої неділі, 5 січня, тут в концертовій залі Алис Таллі Гол в Лінкольн Центері відбувся самостійний концерт українського бас-баритона Андрія Добрянського, соліста Метрополітальної опери в Ню Йорку. Програма концерту складалася із творів: Баха, Моцарта, Бізе, Верді, Ревуцького, Вериківського та Стеценка. На вимогу публіки, Добрянський відспівав, як наддатки, один твір Володислава Заремби та лемківську народну пісню „Чорна кура", аранжеровану Ігорем Соневицьким. Акомпаньямент був в руках піяніста Романа Стецури. На цьому концерті було присутніх понад 600 осіб. Після концерту відбулася товариська зустріч в домі п-і Нани і д-ра Ростислава Сочинських у Брукляні. Місцевий щоденник „Н.Й. Пост" у виданні з 6-го січня подав про цей концерт довшу позитивну оцінку. Подробиці про цей концерт та його відгомін будуть подані в чергових числах „Свободи".

Роман Рудницький концертує на Далекому Сході

Ню Йорк. — Славнозвісний українсько - американський піяніст - віртуоз Роман Рудницький відлетів на днях через Лондон - Рим-Бейрут на Далекий Схід, де на протязі найближчих п'яти тижнів виступить з вісімнадцяти сольовими концертами та тричі як соліст з оркестрою Філармонії в Гонґ Конґу. Його перші концерти в цій турі, зорганізованій концертовою фірмою Бічурін Концерт Корпорейшен, відбудуться в Індії, в Бомбей 10-го січня, в Калькатта 13-го січня. Опісля в Куаля Люмпур в Сінґапурі та подекілька речиталів на Маляйських островах, Борнео, Тайвані, Гонґ Конґу, Макао, Південній Кореї і Таїті.

Вертаючи з цієї концертової тури через Гаваї - Каліфорнію, Роман Рудницький відбуде поїздку довкола світу. Він — перший артист — виконавець українського роду, який будь - коли виступив у цих далеких краях і місцевостях. До речі, в репертуарі концертових програм Романа Рудницького в цій далекосхідній турі находиться м. і. й „Соната на теми пісень українських Січових Стрільців" його батька, Антона Рудницького.

Кількість безробітних зросла до 7.1 відсотка

Вашингтон. — Департамент праці повідомив, що в грудні минулого року число безробітних зросло до 7.1 відсотка всієї робочої сили, тобто 6.5 мільйона робітників були без праці. Новий 7.1 відсотковий рівень безробіття є найвищий за останніх 13 років. Один місяць раніше, тобто в листопаді, рівень безробіття виносив тільки 6.5 відсотка всієї робочої сили. В деяких частинах ЗСА відсоток безробітних є навіть вищий ніж 7.1 відсотка. Ряд економістів, між ними Елен Ґрінспен, голова Ради Економічних Дорадників президента Форда, твердять, що економічна рецесія пошириться в 1975-му році і що число безробітних може зрости до восьми відсотків.

Ґрінспен у понеділок, 6 січня, заявив перед Спільною економічною комісією Конґресу, що навіть якщо б економічна ситуація поліпшилася в кінці 1975-го року, то число безробітних в 1976 році все одно виноситиме 6.5 відсотка. Але цей дорадник президента Форда твердив, що хоча економічна рецесія поширюється на різні індустрії, то натомість інфляція сповільнюється. Виглядає, що Уряд почне більше уваги присвячувати економічній рецесії, а особливо питанню безробіття. Вже в суботу, 4 січня, президент Форд підписав законопроєкт, який призначує 4.5 більйона долярів на створення коло 200,000 нових публічних праць та на продовження часу тривання безробітної допомоги для осіб, які вже вичерпали цю допомогу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Епілог однієї авантюри

Проголошення лавою присяжних у судовому процесі у Вашингтоні присуду „винуватий" на адресу 4-ох підсудних, недавніх високих державних достойників, — генерального прокуратора, себто міністра справедливости, його заступника і двох найближчих дорадників кол. президента, — це епілог так званої афери Вотергейту, яка стала найбільшим в історії Америки політичним скандалом і впродовж двох з половиною років затруювала її політичну і моральну атмосферу. Суддя ще не проголосив кари, але обвинувачені вже заявили, що зголосять відклик, полагодження якого триватиме дальших багато місяців. Присуд лави присяжних і кара, що її визначить суддя, це трагедія для даних осіб і їх родин. Але для американського народу й американської держави це не послаблення, а радше скріплення їх державної системи: це потвердження, що в цій країні найбільшої свободи всі люди однаково відповідальні перед законом.

Ще нема достатньої віддалі часу для цілком безпристрасної і справедливої оцінки афери Вотергейту. Але вже в її ході стало ясно, що влом до головної квартири Демократичної партії 17 червня 1972 року був великою дурницею, був непередуманою і жалюгідною авантюрою. Поминувши легальний і моральний бік справи, зайво і немудро було шукати за будь-якими документами й тайнами у квартирі Демократичної партії, коли можна було згори знати, що Ричард Ніксон виграє вибори осінню 1972 року, діставши за суперника непопулярного сенатора Джорджа МекҐоверна. Коли ж ув'язнено і засуджено безпосередніх вломників, дальшою великою і нісенітною помилкою було старатися „закрити" всю історію, замазувати її, щоб захоронити посередніх винуватців перед притягненням їх до судової відповідальности. Ніксон зробив теж велику помилку, коли розпорядив, щоби всі його розмови із його дорадниками записувати на стрічку: власне ті записи стали каменем на могилі його політичної кар'єри, бо виявили наявну вину у спробі приховати зло, чим він сам провинився проти закону. Наступник Ричарда Ніксона Джеральд Форд проголосив 8 вересня 1974 р. повне помилування Ричарда Ніксона від усіх злочинів, що їх він міг допуститися за свого урядування. Тому Ніксона не судили. Суд над ним переведе історія.

Американське суспільство може відхитути з полегшею: вступилася мара, яка 2 з половиною років тяжіла на суспільстві і країні, переміг здоровий принцип, перемогла засада справедливости, свою тривкість показала здорова система. Життя пливе своїм річищем і тепер куди спокійніше можна розв'язувати його поточні великі проблеми.

Потрібна реформа

Недавно в стейті Ню Йорк 17-літній учень убив з рушниці три особи і поранив дев'ять. Досі не відомо, що спонукало його поповнити цей неспровокований нічим злочин. Його шкільні товариші заявили, що він змалку захоплювався різними родами зброї. Кілька днів пізніше, також в Ню Йорку, дорослий мужчина застрелив листоношу та серйозно поранив двох поліцаїв. Поліційні чинники заявили, що не знають причини цього вбивства, але підозрівають, що вбивник був психічно хворий.

Про подібні вбивства можна читати в американській пресі майже кожного дня. Самозрозуміло, що ніякі заходи не зможуть запобігти всім злочинам, поповненим особами, які втратили психічну контролю над собою. Але незаперечним є також факт, що якщо б така особа не мала змоги набути рушниці чи пістолета, то не могла б вбивати невинних людей. Тим часом, в Америці дуже легко будь-кому купити зброю, хоча існує закон із 1968-го року, який має нібито на меті контролювати продаж пальної зброї. Проте, цей закон має великі недоліки. Він, наприклад, тільки вимагає, щоб покупець рушниці підписав заяву, що він повнолітній, що не є умово хворий та що ніколи не був засуджений за поважний злочин, але не вимагає жадних доказів на ці твердження. Таким чином продавець змушений вірити на слово покупця, який цілком сміло може таки бути злочинцем, або психічно хворою людиною. Закон має ще одну дуже серйозну хибу. Хоча він забороняє імпорт пістолетів із закордону, то зовсім не обмежує продукції пістолетів в Америці. З огляду на це, американські фірми від 1968-го року дуже збільшили свою продукцію пістолетів, щоб заповнити „прогалину", створену зменшенням імпорту.

Доказом, що цей закон зовсім не спричинився до зменшення злочинности може послужити факт, що від 1968-го року до сьогодні вбивства пальною зброєю зросли втроє. Тільки протягом одного 1973-го року 13,070 американців були вбиті із рушниць чи пістолетів. Того самого року в Англії та Валії від пальної зброї згинуло тільки 35 осіб. Враховуючи факт, що населення ЗСА набагато більше ніж Англії та Валії, американські криміноло́ги все одно твердять, що таке мале число вбивств пальною зброєю в тих двох країнах спричинене тим, що там існує строга урядова контроля над продукцією та продажем будь-якої зброї. Ці криміноло́ги цілком правильно заключають Конгрес схвалити закони, які встановляли б таку саму строгу урядову контролю тут в Америці. Без такої контролі вбивства пальною зброєю зростатимуть з року в рік, а американська преса все частіше писатиме про такі випадки, як про того 17-літнього хлопця, який без будь-якої причини вбив з рушниці три особи і поранив дев'ять.

Совєтська преса опублікувала заяву „Комітету захисту миру"

Москва. — Пресова агенція ТАСС розіслала текст заяви „Радянського комітету захисту миру" і цю заяву опублікували майже усі всесоюзні і республіканські газети з 28 і 29-го грудня м. р. Цебільше, що у зв'язку із посиланням на прийняту 29-ю Сесією Об'єднаних Націй постанову про „визначення агресії", у заяві звертається увагу „на негідну позицію представників Китайської Республіки в ОН, які ухилилися від участи у схваленні визначення агресії. Ця позиція маоїстів, — пише „Радянська Україна", — об'єктивно служить інтересам світової реакції і мілітаризму, що намагаються будь-яким шляхом зірвати процес розрядки міжнародної напруженности, який розвивається". Говорячи про становище Совєтського Союзу в цій справі, газета підмічує, що „радянська громадськість і далі рішуче виступатиме проти агресії в усіх її формах і проявах, подаватиме всебічну підтримку країнам і народам, які зазнають нападу, справедливій боротьбі проти будь-яких посягань на їх свободу, незалежність і територіяльну цілість".

ДИСКУСІЯ ДОВКОЛА КІССІНДЖЕРА

Особа державного секретаря Генрі Кіссінджера стала предметом цікавої пресової дискусії. Минулося первісне словословлення Кіссінджера, як геніяльного архітекта американської закордонної політики, що будує мир у світі на базі запозиченої від Меттерніха концепції „рівноваги міжнародних сил", та як маґіка, який вміє заводити мир між такими смертельними ворогами, як Ізраїль і його арабські сусіди. Замість цього, щораз частіше можна стрінути в американській пресі завваги про політичну короткозорість Кіссінджера, — про його наївність і авторитарність поведінки, яка виключає признавання правди критичним голосам. В останньому часі ті критичні супроти Кіссінджера голоси залунали після того, як він заявив сенаторів Джексона, Рібікоффа і Джевітса, що Совєти дали усне зобов'язання облегшити жидам еміграцію з СССР до Ізраїлю, а безпосередньо після того совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико окремим листом і окремою заявою рішуче заперечив, наче б Совєти дали в цій справі будь-яке приречення в будь-якій формі.

Кіссінджер знайшов відповідь: це, мовляв, кремлівські володарі мусять так казати задля збереження свого обличчя перед компартією СССР та міжнародним комунізмом „але насправді так не є. Але покищо — Кіссінджер не має доказів на підтримання такого свого становища. І покищо він, як один із творців та енергійних промоторів американсько-совєтського співіснування, не має доказів на підтримання своїх колишніх тверджень, що „перетракції замість конфронтації" із Совєтами поведуть до облегшення режиму в СССР. Ситуація Кіссінджера стала тепер, після відходу Ричарда Ніксона, труднішою і делікатнішою. Бо Ніксон від десятків років близько цікавився міжнародним світом, мав у цій ділянці великий досвід і насправді сам керував закордонною політикою. Президент Джеральд Форд, як довголітній конґресмен і лідер республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, має досвід у внутрішніх проблемах Америки, але у справах закордонної політики природно слухає порад Кіссінджера. І тому недавнє домовлення Форда й Брежнєва про встановлення рівности далекосяжних ракет СССР і ЗСА — записують на рахунок Кіссінджера, а не Форда. І тут, за твердженням деяких коментаторів, секретар оборони Джеймс Шлесінджер належить до тих людей з американської державної верхівки, які далеко не захоплюються Кіссінджером і його закордоннополітичними ходами. Але Кіссінджер є головою Державної Ради Безпеки і тому, коли б і були критичні супроти нього голоси збоку Пентагону, то вони залишаться в 4-ох стінах Ради Безпеки.

Дуже трудно говорити про американську закордонну політику і ролю, яку грає державний секретар Кіссінджер тому, що ми просто не знаємо фактів. Фактом є, що американська закордонна політика намагається зберегти добрі взаємини з усіма 5-ма, як їх назвав сам Кіссінджер, сучасними потугами: СССР, Комуністичним Китаєм, Японією, Західною Европою і світом „невтральних". Відомо, що ЗСА в останніх роках не мала з усіма тими п'ятьма міжнародними силами ідеальних відносин. З Японією були напружені відносини після несподіваної подорожі Ніксона-Кіссінджера до Пекіну. З Францією вже теперішній президент Форд старається покращати відносини у зустрічі з президентом Жіскар-д'Естень. А так званий „третій світ" знайорзував на останній сесії Генеральної Асамблеї ОН Америку і її західних союзників та прийняв постанови, які обурили амбасадора ЗСА в ОН. Ото ж, при створенні такої міжнародної ситуації, що в ній викристалізувалися 5 вирішних чинників, не легко керувати закордонною політикою Америки, не легко зберігати ту „рівновагу сил" із одночасним зберіганням великодержавної могутности і великодержавницького престижу Америки.

Нас, очевидно, найбільше цікавить і нам найбільше болить політика ЗСА супроти Совєтського Союзу. Ми не можемо погодитися на те, щоб Америка скріплювала своїми машинами, доставами і технікою, російсько-большевицьку імперію, не дбаючи ні трішки за стан тамошніх поневолених народів. Американські громадяни українського роду не можуть погодитися на те, щоб Державний Департамент прийняв принцип „невтручання у внутрішні справи" у такому змісті і в такому розумінні, як це склав Кремль. Можна зрозуміти потребу дипломатичної дискреції і цілу засекречену політику за кулісами, але трудно зрозуміти повну мовчанку Державного Департаменту і його теперішнього керівника у таких справах, як тисячі депеш і листів висланих до Вашингтону у справі Валентина Мороза. Тому й українці в Америці прилучуються до критичних голосів, які лунають на адресу Генрі Кіссінджера.

ФЕДЕРАЛЬНА РАДА РЕЗЕРВ ОБНИЗИЛА ДИСКОНТОВУ СТОПУ

Вашингтон. — Федеральна Рада Резерв повідомила, що обнижує дисконтову стопу, яку накладає на свої позички для банків із теперішніх сім і три четвертих відсотка до сім і одної четвертої відсотка. Обниження дисконтової стопи вказує, що Уряд хоче полегшити можливості одержання кредитів і збільшити постачання грошей, щоб „стимулювати економіку", тобто запобігти поширенню вже і так серйозній економічної рецесії.

Д-р Мих. Стефанів

УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ — КОЛИСКА ХАСИДИЗМУ

Недавно в американській пресі були дуже цікаві інформації про оригінальний спосіб розшуків на велелюдних вулицях американських міст і селищ пропащої або пропадаючої для Юдаїзму жидівської людини. Це робили молоді бородаті хасиди в чорних фільцових капелюхах. Вони задержували на найбільш людних вулицях прохожих, схожих на жидів, питаючись: Чи ви жид? Якщо відповідь була потакуюча і зупинена особа погоджувалась на розмову та виявилась осторонь жидівської спільноти, молоді хасиди старались таку людину приєднати до живої жидівської громади, що провадить своє життя на традиційному юдаїзмі.

На нашу думку, цей дуже радикальний спосіб рятування заблуканих синів і дочок Ізраїля наскрізь пов'язаний для інших національностей, але зміненими методами.

Читаючи цю сценку, необізнаний читач з основними проблемами юдаїзму, а зокрема його проявами на українських землях, може набрати переконання, що хасиди, це те саме, що „члени жидівської секти", яка постала була на Білорусі, в містечку Любавичі у XVIII ст і тепер нараховує понад 500.000 членів з головною квартирою в Брукліні.

Новітній хасидизм нерозривно пов'язаний з українською землею.

Хасидизм (від гебр. слова — хасид - побожний віддання[1]) — це був сильний містичний і ентузіязмом навіяний пієтистичний рух XVIII-XIX та початків XX сторіччя серед жидівства Східної і Центральної Европи, що не припинився і по-сьогодні між жидами вільного світу, а навіть в СССР ще не вигас.

Колискою хасидизму була Україна. Зразу Покуття - Буковина - Поділля, а опісля Волинь. З України він поширився на Литву, Польщу, Білорусь, Угорщину, а навіть перекинувся на американський континент.

Основоположником цього знаменного руху був Ваал Тоб (майстер доброго імени), уроджений 1700 в Окопах на Поділлі, над Дністром (вище устя Смотрича). Молодий вік він прожив в Карпатах і на Покутті. Був одружений з дочкою кутинського (Кути) рабина і заробляв і як учитель, шинкар, на вбогий прожиток своєї сім'ї. А на 36 році життя, після особливого об'явлення, згідно із переказом, він виступив з новою проповіддю про служіння і почитування Бога.

Його проповідь розходилась із рабінською ерудицією закостенілої ортодоксії і спрямувала людину (жидівську) до живої віри і молитовного, радісного єднання із всюди і усьому присутнім Богом.

На його думку, „візник, що цілує святі скрижалі Тори, більше радує Бога, як ангели, що звеличують Його і більше нічого не роблять". Він постійно мандрував, проповідуючи по більших і менших жидівських громадах Буковини, Галичини, Поділля і Волині. Найчастіше перебував в Меджиборах на Поділлі, біля Проскурова. Тут він 1760 р. помер і тут його поховано.

Знавці хасидизму кажуть, що в часі його смерти, вже не було в Україні ні одної жидівської громади, де не загорілась би іскра його полум'яної проповіді.

Після нього керівництво хасидським рухом перейняв його учень рабин Дов Бер з Межиріччя, на Рівенщині, званий Великим Вчителем з Межиріччя. Цей високоосвічений тальмудист усистематизував і доповнив науку свого вчителя і зробив Межиріччя славним і особливо рухливим центром хасидизму для Східної Европи. Його учні розбудували хасидизм на Литві, в Польщі, Угорщині і на Білорусі.

З-поміж них найбільше оригінальним виявив себе висланець до Білорусі, рабин Шнієр Цальман (1747-1813), високої ранги вчений і до певної міри раціональної настанови хасид, що підкреслював потребу знання і заперечував надприродні сили цадика[2]. Він спочатку поселився був у Вітебську, відтак в Могилеві, а від 1804 аж до смерти жив у Лядах (Білорусь). Тут він заснував новий напрямок хасидизму т. зв. ГАБАД (назва від трьох гебр. слів: хохмаг — мудрість, бінаг — розуміння, і ва-даат — знання). Хасидизм, отже, віддам оригінального руху. Основи цього руху він виклав у книзі: „Таня".

Син Цальмана, рабин Дов Бер (1773-1828) осівся в Любавичах і, продовжуючи вчення свого батька, започаткував династію рабинів Любавичівського центру, що проіснував тут кругло 100 років. Останньому рабинові Йосифові Ізакові вдалось щасливо перебути большевицьке лихоліття і

(Закінчення на стор. 4-ій)

[1] На Україні вимовляли — хусити.

[2] Цадик (гебр. слово — праведний муж), або рабин з чудодійною силою, що вважався посередником між Богом і вірними.

[3] Міцвах (гебр. — закон, множ. міцвот — закони) охоплює всі релігійні і моральні постанови, що в Юдаїзмі обов'язують правовірного жида. Ядро цих приписів становлять 613 законів, взятих із Тори.

[4] Талмуд (гебр. — вчення) це колекція писань, що обіймає жидівський цивільний і релігійний закони. Він складається з двох частин: Мішнах (текст) і Гемара (коментар), що становить властивий дійсний Талмуд.

Голоси Читачів

ГОЛОС НАРОДУ

Старинні римляни шанували голос народу, бо уважали його за „голос Бога". Сьогодні в державних народів працюють спеціяльні інститути „які збирають опінію суспільства, тій опінії прислухуються і її не легковажать державні мужі, церковні достойники і громадські провідники.

Вже довший час „Свобода" на своїх сторінках в рубриці „Голоси Читачів" дає можливість своїм читачам висловити думки в різних справах і проблемах нашої громади. Треба ствердити, що суспільство радісно прийняло заклик „Свободи" і заповнює цю рубрику різними думками, висловлює свою опінію. Але, та опінія не доходить туди, куди її спрямовується. Деякі приклади:

Вже десятки років громада бажає об'єднаної і скоординованої дії політичних угрупувань, пишеться про це в пресі, говориться на зборах, нарадах і при всяких нагодах. Політичні провідники про це знають, але роблять своє, опінія громадянства для них не існує, вони її ігнорують. Навіть трагічне положення нашого народу на рідних землях не може звести їх разом і посадити за один стіл. Особисті чи групові амбіції сильніші чим трагедія народу.

Або виховання молоді і задержання її при своїй громаді. Це питання залишено молодечим організаціям, Рідній Школі, горсткі педагогів і виховників, які пишуть в пресі, просять, звертають уваги на загрозливий стан, що молодь пропадає, асимілюється. Та громада зі своїми політичними і громадськими організаціями глуха, вона не створила на протязі десятків років догідних умовин, не забезпечила виховного апарату потрібними фондами (Шкільна Рада), підручниками, бібліотеками, молодими учителями, не подбала про виховні культурні і розваговi доми, натомість своїми спорами і дискусіями віддіпхала ту молодь.

Можна б було наводити багато інших прикладів політичного і громадсько-суспільного життя нашої громади, які вимагають поліпшення.

Пам'ятаймо, що живемо в країні, в якій опінія і голос суспільства сягає навіть до палат президентів.

Іван Фур
Клівленд

„ІРЕНА" ЧИ „ІРИНА"?

Занадто часто бачу в часописах, що наші пані підписуються „Ірена" замість Ірина. Не знаю, звідкіля їм прийшло до голови так підписуватися. Ірина — це грецьке слово Айрін, а для чоловіків Іриней, а не „Іреней". Може це гріхи з давніх літ навчання, коли учителі не все знали пояснити, або справити. Так, наприклад, пригадую собі, як то яких 75 літ тому гімназист спитав учителя, чому „божевільний" називається божевільний". Учитель признався щиро, що не знає. „Божевільний" значить, що сталося це за Божою волею. Комуністи ненавидять слово „Бог" і тому викидають його навіть, де воно приходить у зв'язку з іншим словом, або назвою. Так, наприклад, перезвали село Божийків (Підгаєччина) на Привітне!

М. Лотоцький
Філядельфія

ЯК БИ ТО БУЛО ГАРНО...

Існування великого українського хору в Америці — це надзвичайно цінна річ. Але де ж той „великий" хор? Кажуть: та є ж великий хор „Думка"! Відповідаю: був колись „великий", а тепер став „малий", бо багато хористів взагалі відпало, а інші створили собі окремий жіночий хор. А я питаю: а де ж хлопці, ровесники існуючого жіночого хору в Ню Йорку? Вони, мабуть, попід тином сиротами" ходять та ждуть на вулиці свого дівчат, які вертаються із проб хору. А як би то було гарно, коли б поєднати їх усіх у великій „Думці" і хлопці не мусіли б застоювати свого „щастя" на вулиці, але співали б разом із усіма. То ді може повернулась би слава великого українського хору, який міг би дійсно полонити серця людей і не тільки українців, але й цілої Америки. Такий хор міг би чудеса творити. Зрештою, в „Думці" міг би окремо працювати жіночий і окремо чоловічий хор, як було це колись, але, для різноманітности, поєднаних їх у минулому — це було б направду щось імпонуючого, особливо для нашої молоді. Але не як зібрати їх усіх, як погорити з ними, як переконати їх, що існування такого великого хору конче потрібне і що це була б надзвичайно корисна річ?

Ці всі питання виникають самі по собі, а особливо у мене, як людини нової — я лише два роки тому приїхав з України і поселився на постійне життя в Ню Йорку, і ніби ще з боку приглядаюся до цієї справи. Однак, признаюсь щиро, вона мене сильно непокоїть.

Тепер я керую хором „Молода Думка" і мушу сказати, що серце радіє, коли згадую, що понад 150 дітей вже співає у 5-ох Філіях дитячого хору в околицях Ню Йорку. Але, з другого боку, питаю себе й Вас усіх: а де ж співаки попередніх випусків „Молодої Думки"? Чому вони тепер не є членами старшої „Думки"? Ось і зибду: „Чому?!"

На всі ці питання є лише одна відповідь — даваймо зробим одну велику корисну справу, — засліваймо об'єднано й могучо, а згодом, можливо, порівняємось із київським професійним хором „Думка".

Семен Комірний

Д-р Богдан Стебельський

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА — ДЖЕРЕЛО САМОБУТНОСТИ І СВІТОГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

(1)

I

До питання про формацію українського народу і його культури

Культура є образом народу. Нарід, кожен нарід, є фізичною, психічною та соціяльною індивідуальністю. Тому культура кожного народу є не лише його образом, але найкращим і найдосконалішим його твором. Щобільше, поруч кровних зв'язків і психічних та історичних, що у єдності народу відіграють важливу функцію, культура кристалізує національний світогляд — морально-естетичні і естетичні вартості, висловлені у релігії, філософії, науці, в мистецтвах та звичаях народу. Вона усвідомлює духові вартості життя (їх ідеали), форму стиль життя, який зокрема віддзеркалюється у формах соціяльного та матеріяльного життя народу.

Кожен нарід, як і кожна людина — індивідуум, є неповторною тим, що то її творчість її тим досконаліша, чим вона самобутніша. І хоч культурні здобутки народів стають скарбом усіх народів, усього людства, і можуть стимулювати інші народи до самостійної творчости, то ніколи імітація не була джерелом розвитку, подібно як і кожної людини. Тому спинаємося в музеях і на туристичних екскурсіях найдовше в тих місцях, де народи залишили найвиразніше стиль свого життя досконалими формами, що його відтворили і закріпили для вічности.

Народи мають характери, висловлені своїми світоглядами та талантами в історії культури. Подивімося лише на спадщину єгиптян, греків, римлян і наших предків Київської Руси, гляньмо на руїни імперії ацтеків, маїя та інків; порівняймо зі здобутками народів Індії та Китаю, щоб зовсім відкинути теорію культурної єдности людства, що ніби має один спільний закон розвитку, який називають поступом. Культура людства — це тільки мозаїка різних народів, що появляються на горизонті історії, щоб проявити себе і закріпити свою добу на її карті у часі існування.

Матеріялістична філософія марксистів узалежнює духову культуру від матеріяльної культури, а радше від „характеру продуктивних сил суспільства". За їх навчанням „рівень духової культури визначається рівнем розвитку суспільства, станом матеріяльного виробництва. Кожній суспільній формації (первообщинній, рабовласницькій, феодальній, капіталістичній, соціялістичній) відповідає своя культура... Соціялістична держава спрямовує розвиток культури в інтересах трудящих і веде боротьбу з пережитками та впливами буржуазної культури". (УРЕ, Т. 7. стор. 483).

Цей погляд марксистів — матеріялістів, що кожну культуру кожного народу розкладають за кляcовим принципом і відкидають тисячолітні досягнення культури народів, як несумісні з культурою соціялістичної спільноти, є нічим іншим, як засобом нищення національних культур, бо вони не початалися від створення соціялістичних націй, а їхніх джерел і формування, як у випадку українців, шукати треба в часах неоліту і, треба ствердити, що вже тоді стежки розвитку предків українців і предків російського народу не лише вийшли з іншого кореня, але й пішли в протилежних напрямах розвитку.

Спинаємося на цьому питанні лише тому, що проблеми української культури в Україні, а через Україну і в діяспорі, визначаються політичним положенням українського народу, чи радше диктатом політики його окупантів, через марксистську методу визначення культурних процесів. Українська культура переходить велетенську переоцінку світоглядових і морально-естетичних вартостей, яка спиняє, коли не нищить, природний розвиток духових сил українського народу і його культурну творчість та паралізує його самобутність на шляхах імітації московської культури, замаскованої вивіскою інтернаціональної пролетарської, соціялістичної, совєтської. При тому „прогресивної", беручи до уваги закони марксистської філософії „поступу", якому всі народи повинні підчинятися через одну спільну „клясову" культуру.

Споcвідність такої політики виявляється теж і в тих країнах Заходу, де на політиці злиття культур і націй прагнуть творити нові нації і культуру. Засобом для цього служать матеріяльні культури, що домінують у формах цивілізації, на базі якої у майбутньому мала б повстати, або вже формується, нова духова культура, теж як і в марксистів, світового вселюдського характеру.

Не можна говорити про культуру народу, не сказавши бодай кілька слів про сам нарід, про метрику його народження, як творця. Рівночасно треба сказати пару слів і про нарід, що перебрав у формуванні сучасної української культури ролю учителя і виховника: про московський нарід.

Найвизначніший український археолог Вікентій Хвойка відкрив у 1900 році найстаршу в Україні (на землі) хліборобську культуру, що тривала в IV і III тисячоліттях до н. е. Її характеризує висока матеріяльна, а рівночасно соціяльна духова культура. В III тисячолітті ця культура, що постала в околицях середньої течії Дністра, поширилася на цілу Правобережну Україну, а навіть посунулася на північ у напрямі ріки Десни. На лівобережжі в той час жили скотарські племена, що першими приєднали коня. В тому часі на північ Правобережжя і Лівобережжя України жили племена рибальсько-мисливські.

(Продовження буде)

В поклоні Патріярхові

З ініціятиви Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій українська католицька громада Трентону й околиці святочно відзначила 35-річчя архипастирської Хіротонії та 30-річчя вступлення на Митрополичий Престіл Їх Блаженства, голови Української Помісної Католицької Церкви.

У неділю 15-го грудня м. р. при масовій участі вірних о. декан Теодозій Атаманюк і парох о. Володимир Грабець відслужили в намірені нашого Патріярха дві Служби Божі та виголосили проповіді. На другій Службі Божій була приявна пластова і сумівська молодь та співав мішаний хор під орудою дириґента І. Бігуна.

Заходами Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій о год. 4-ій по полудні в парохіяльний залі з участю старшого громадянства й молоді влаштовано в шану Блаженнішого Ювілейний Вечір з добірною програмою. Сцену прикрашував великий портрет Ювілята, вишивки та квіття.

Програму відкрила вступним словом голова місцевого Відділу мґр Дарія Кузик. Святочну доповідь з моттом „За єдність Церкви і народу" виголосив д-р Роман Осінчук з Ню Йорку. Нав'язав до знаменних почннів і діл, пронизаних чеснотою безмірної християнської любови й духом щирого екуменізму слуги Божого Андрея Шептицького, що їх серед невимовно важких умовин на рідних землях, а згодом на чужині невтомно і сміливо здійснює Блаженніший Йосиф. Він вже довершив багато великих діл. Заклав тривкі основи під відновлену українську Помісну Церкву і Патріярхат, але невідкличною передумовою їхнього повного закріплення та ефективности — це об'єднана дія нашої ієрархії і мирян. Рим у справах віри є непомильний, однак не може самочинно змінити апробованих Вселенською Церквою історичних помісних прав.

На дальшу програму склалися деклямації та інструментальні музичні виступи. Пластунки Ліда Ганінчак і Марта Сеник деклямували вірш С. Кралька „Блаженнішому Патріярхові". Мелання Купчинська з Ню Бронсвику, Н. Дж. заграла скрипкове сольо — концерт ч. II і III Всиявського й „Над Прутом у лузі" обрібки Придаткевича. Акомпаніювала їй Сузанна Лекмен. Деклямацію „Оборонець Провидіння" Р. Завадовича передала сумівка Марійка Галайдіда.

Піяністка Ірина Пелех з Мейплвуду, Н. Дж. заграла на фортепіяні Прелюд оп. 4, ч. 2 — Ревуцького та Рапсодію оп. 18 — Лисенка. Останньою точкою програми була деклямація „В поклоні Патріярхові" А. Руди, що її виголосив учень Юрій Гайдучок.

Голова Відділу мґр Дарія Кузик закликала не словами, а ділами й молитвою закріплювати Українську Помісну Церкву і Патріярхат. Піснею „Боже, вислухай благання" закінчено це свято.

Приявні підписали петиції в обороні В. Мороза, що їх Відділ висилає до З'єдинених Народів НАТО й президента ЗСА Дж. Форда.

Ол. Татомир

Концерт в пошану Слуги Божого Кир Андрея Шептицького

Хочу поділитися з читачами „Свободи" враженням із програми Святочної Академії в пошану Слуги Божого Митрополита Кир Андрея в 30-річчя його смерти, що відбулася в неділю 15-го грудня м. р.

Ця академія була вийнятковою на терені нашого Ню Йорку. Публіка зі захопленням сприймала всі точки концерту, проте, безумовна шедевром недільної програми був виступ мішаного хору „Думка" під дириґентурою д-ра Ігоря Соневицького.

Концерт Бортнянського „Восхвалю ім'я Бога моєго", хор виконав незвичайно гарно. Динаміка, вірні темпа, віртузні переходи з фортепіяно до чітки вступи соліста, — дуже добре підібрані дириґентом.

Цей твір І. Соневицький відтворив з великою майстерністю. Слухаючи його я подумала: „Подати таку складну річ в такий спосіб міг би тільки Нестор Городовенко".

Молитовно прозвучало „Богородице Діво" А. Гнатишина, де О. Зам'ята проспівала своє сольо. І третій твір М. Гайворонського „Дума-пісня" була виконана майстерно.

Д-р І. Соневицький ще раз доказав свій музичний талант в повнісьті силі. Крім своєї прекрасної гри на фортепіяні, його інтерпретація — ось, що зробило І. Соневицького неперевершеним нашим музиком. Ці всі його прикмети проявились у дириґуванні хором „Думки" у виконанні пісень, на святочній академії.

Д-р І. Соневицького я знаю ще з часів перебування в таборах для переміщених осіб у Фраймані. Я тоді співала в українському хорі ім. Леонтовича, яким дириґував сл. п. Нестор Феофанович Городовенко, відомий дириґент хору „Думка" з Києва. З гордістю мажу згадати, що я була його солісткою.

Після одного концерту в Мюнхені, де виступав хор Городовенка та І. Соневицький як молодий піяніст, Нестор Феофанович прослухавши його уважливо, підійшов до його матері і сказав: „Ольго Константинівно; Добре грає ваш син. З нього будуть люди.

І не помилився Н. Городовенко. З молодог піяніста вийшли люди. І коли сл. п. Нестор Феофанович зміг би почути виконані хором „Думка" твори на святочній Академії в неділю, то сказав би напевно: молодець, ти, Ігор. Маєш великий дар від Бога.

Катерина Петрова-Венгринович

„Міннеаполіс Стар" високо оцінила театральні „Українські казки"

Міннеаполіс, Мінн. (п.) — „Українські казки" — це радісна й барвиста вистава", написав у щоденнику „Міннеаполіс Стар" театральний критик Пітер Алтман 18-го жовтня м. р. „Українські казки" на сцені Театру Мистецького Товариства, це третя оригінальна вистава у цім сезоні, були показані на сцені 17 разів і з огляду на великий успіх у малих і дорослих глядачів будуть показані ще декілька разів навесні 1975 року. В основі цієї п'єси драматург Т. Мейзон використав українську народну казку про ненажерливого „Пана Коцького", кота, який сам себе проголосив мало що не „левом" та довгий час наводив страх на звірів і на людей.

Режисером вистави є американський актор і продуцент Мирон Джонсон. Ролю Водія — зв'язкового в п'єсі виконує бандурист із бандурою. У гарно виданій ілюстрованій програмі є пояснення, що стосуються не тільки самої вистави, а й України, української мови, культури, звичаїв. Крім Кота і Лисиці, що стала його дружиною, у прекрасному виконанні Джона Дженкіса і Венді Лір, та водія-бандуриста Гей Пола, у п'єсі виступають різні звірі, цигани, гурт мандрівних українських скоморохів — акторів, селяни, селянки. „Обидві історії є прості й надзвичайно приємні, а атмосфера — радісна і стимулююча", сказано в рецензійному відгуку в „Міннеаполіс Стар". „Щоб надати виставі українського посмаку, більшість діялогів між скоморохами відбуваються українською мовою". Крім виконавців, критик відзначає чудові декорації та гарний музичний супровід. Українська вистава втішається великою популярністю серед малих і дорослих глядачів.

Ювілей В. Софронова-Левицького

Торонто. — Об'єднання Українських Письменників „Слово" в Канаді відзначило 75-літній ювілей свого колеґи-письменника, журналіста і громадського діяча Василя Софронова - Левицького — надзвичайно успішним вечором, що відбувся в суботу 21 грудня м. р. в залі інституту ім. св. Володимира в Торонті, при численній участі друзів, читачів і прихильників.

Вечір, що його відкрив і в цілому провів поет В. Скорупський, пройшов у дуже приязній, невимушеній і одночасно піднесеній атмосфері. Доповідь про ювілята, що складалася з перегляду його життьового шляху як людини, суспільного діяча й письменника, виголосив Улас Самчук, відзначаючи його працьовитість, всесторонність його зацікавлень та небуденний літературний хист. У невеликому обсягом, але дуже різнородному жанрами доробку В. Софронова-Левицького є твори непромінальної мистецької вартости, серед яких особливо слід відзначити збірку новель „Липнева отрута", нещодавно нагороджену першою премією на 4-му конкурсі Літературних репортажів, скечів та коротких сценічних творів. Доповідач згадав також про довголітню журналістичну працю ювілята в різних пресових органах в Галичині й на еміґрації, що тривала декілька десятиліть і принесла йому широку і заслужену популярність.

По відспіванні усіма присутніми многоліття ювілятові та його дружині, відбулася мистецька частина, у якій взяли участь рецитатор Дмитро Романик та піяністка Зеня Кушпета. Надзвичайно добре відтворюючи настрій творів, бездоганно інтерпретуючи фразу, Д. Романик прочитав три новелі зі збірки „Липнева отрута", а З. Кушпета відіграла на піяно кілька відповідно дібраних музичних творів.

Крім усних привітів від місцевого відділу „Слова", представників Пласту та Спілки Журналістів, у ході програми вечора були прочитані листи-привіти від централі „Слова" в Ню Йорку за підписом голови Г. Костюка і секретаря О. Тарнавського, від „Слова" в Канаді Ю. Стефаника, від товариства українських ветеранів та ін. Три розкішні букети квітів яріли на столі перед ювілятом і його дружиною, вимовно ілюструючи почуття присутніх і неприсутніх друзів та прихильників. Тепло були сприйняті слухачами два вірші, присвячені ювілятові, авторами яких були Світлана Кузьменко та Стефанія Гурко.

Гарна формою, повна щирого гумору, була відповідь-подяка ювілята, що включала рефлексії з юнацьких літ і його перших кроків у літературі. Вечір закінчився неформально гутіркою за кавою і печивом. У пам'яті присутніх надовго лишиться приємний спомином цей культурний зворушливий вечір.

Б. Ол.

Шість українських мистців на виставці в Сент Пол

Сент-Пол, Мінн. (п). — Заходами дружини кінопродуцента Святослава Новицького, Надії Новицької, у цьому місті відбулася велика оригінальна образотворча виставка, на якій показано твори шести українських мистців: Рема Багаутдінова, Богдана Божемського, Слави Ґеруляк, Олекси Коротюкова, Петра Шостака, Константина Шонка-Русича.

Виставка відбулася в ґалерії Міжнародного Інституту в Сен-Пол при 1694 Комо евеню. Вона почалася листопада і тривала до 27 грудня м. р. Дотепер її відвідали декілька сотень глядачів, у тому багато студентської молоді та професори вищих шкіл. На виставці був присутній О. Коротюков, родом із України, видатний мистець, який після переслідувань в СССР прибув на Захід у цьому році й поселився у стейті Міннесота з родиною. Мистець-татарин Багаутдінов, який довгий час жив в Україні, присвятив свої високомистецькі твори українській тематиці. К. Шонк-Русич звернув увагу відвідувачів барвистими емаліями, Слава Ґеруляк — образами і скульптурами, Богдан Божемський — дереворитами, також і кольоровими, а Петро Шостак, уродженець Канади — знаменитими канадськими краєвидами. Він присвятив свої твори теж українській тематиці, виставивши „Маки", „Паску" й ін. твори. У гарній подані біографії мистців. Разом у великій ґалерії Міжнародного Інст. показано до 70 творів — олій, темпер, дереворитів, емалій, скульптур українських мистців — сучасників, а з їх біографій відвідувачів довідалися і про політичне та культурне пригнічення України.

Реґіональний збірник „Бучаччина"

Поруч численних і дбайливо опрацьованих реґіональних збірників, які вже вийшли друком, — небавом, бо вже в квітні 1975 р., появиться на книжковому ринку, коштом Видавничого Комітету, як XXVII том Наукового Товариства ім. Шевченка в 2,000 люксусово оправлених примірниках теж і збірник „Бучаччина". Тематика збірника — географічно-історична й побутово-мемуарна. Книга має 960 сторінок, де вміщено коло 400 світлин і кольорова мапа повіту. Тому, що більшу частину збірника опрацювали многі наші визначні науковці, то й вартість його, як наукового причинка для історії дуже значна. Другу й то дуже важливу частину збірника опрацювали культурно-суспільні діячі, творці Листопадового Зриву, жертви польських тюрем, кривавої пацифікації й Березн Картузької. Це гарячі українські патріоти, які переселились в наслідок Другої світової війни поза межі рідного краю і тут у вільному світі творять нові вартості української живучости в ім'я ідеї незалежності.

Тому, що події, які відбулися на українських землях від часу Другої світової війни засвіжі й без можливости провірення їх правдивости, то тематику збірника доведено тільки до кінця вересня 1939 року. Однак належить сподіватися, що ті воєнні й повоєнні події, яких тематика є дуже багата й важлива — появляться у другому томі збірника.

Багато наших предплатників збірника запитують нас, що сталося, і коли врешті збірник появиться? — ми відповідаємо: Українська Видавнича Спілка в Лондоні, (Англія), яка друкує наш збірник, письмом до нас з 3-го грудня м. р., оправдує спізнення його появи тим, що переплетня, яка одержала всі надруковані матеріяли, по причині страйку вуглекопів, бракує електричної енергії й зарядження урядом 3-ох денного тижня праці не могла подолати, в тому скороченому часі, такій великій праці, тому і реченець продовжено до квітня 1975 р.

Беручи до уваги це, що наш координатор, Стефан Шипилявий тяжко захворів на серце й підлічений в лічниці, тепер перебуває під строгою лікарською контролею вдома, просимо всі письма, що відносяться до збірника посилати на адресу: Михайло Крижанівський, 619 Гудсон Аве., Рочестер, Н. Й. 14621.

За Видавничий Комітет:
Михайло Крижанівський голова
Володимир Кольцьо — секретар

„Спорт у сучасному суспільстві"

Дня 7-го грудня м. р. закінчився в Москві, черговий Всесвітній Науковий Конґрес в справах спорту в сучасному суспільстві. Згідно із пресовими повідомленнями в цьому конґресі взяло участь понад тисяча делеґатів, представників 42-ох держав світу, в цьому числі, сотні науковців і працівників інститутів фізичної культури.

Праця конґресу проходила по численних секціях, на терені яких, поодинокі науковці: медики, педагоги, біохеміки, філософії і визначні спортові діячі виголошували свої доповіді, після чого проводилися широкі дискусії. Із численних доповідачів, світова преса також відзначила таких науковців і спортових діячів, як: Роджерса Баністера (Англія), тема доповіді якого була „Спорт і здоров'я", відомого вченого історика, соціолога А. Воля (Польща), який доповідав про „Вплив науково-технічної революції на сучасне обличчя спорту і його розвиток", соціолога Ґюнтера Люшена (Зах. Німеччина) його тема „Структурна аналіза у спорті", проф. Ф. Сікору (Чехо-Словаччина) і проф. В. Давидова СССР, що доповідали про „Систематичний підхід до дослідження педагогічного процесу у фізичному вихованні", вченого Е. Штраузенберґа (Сх. Німеччина) який доповідав про „Спортове навантаження і серцева функція" та відомого професора І. М. Онищенка (Українська ССР) що доповідав про „Динаміку психологічної підготови спортовців вищих розрядів". Поміж іншими, всіх представників із сучасної України було 50, з цього числа 22-ох з Київського інституту фізичної культури, з яких 10 — виступали з доповідями на різні теми.

Якщо йдеться про кінцевий ефект конґресу, кореспонденти і пресові рецензанти світової преси відзначили: перебіг конґресу підтвердив те, що зусиллями вчених і чолових спортових діячів, багатьох країн світу за останні роки внесено значний вклад у дальше підвищення ролі фізичної культури і спорту в житті сучасного суспільства. Під теперішню пору, спорт є важливим фактором зближення народів, зміцнення здоров'я населення і виховання молоді.

Хоч остаточних підсумків конґресу ще не зроблено, то на підставі сотень доповідей і широких над ними дискусій, узгіднено ряд питань і програм, щодо дальшого росту тієї важливої ділянки життя сучасного суспільства. Ось декілька питань, що над ними велася широка дискусія:

„Вільний час-великий капітал, на базі якого може відбутися розвиток людини. Та якщо метою розвитку є всебічний гармонійний розквіт особи-вільний час стає найширшим полем виховної, соціяльної діяльности. Якщо ж вільний час буде засобом відновлення робочої сили, спрямованої на примноження матеріяльних засобів, його гуманна роля зникне".

Явно висловлене було й прагнення вчених майже усіх країн сконцентрувати увагу на вивчені проблеми дитячого спорту. Идеться не тільки про спорт найвищої кляси — ніхто не заперечує, що перемагає тенденція „омолоджувати" спорт. Спортові педагоги є відповідальні за те, які фізичні якості будуть властиві людству XXI ст., є час небувалих соціяльних і науково-технічних звершень.

„Спортова наука почала розвиватися, намагаючися вирішити проблеми методики, техніки й фізіологічних основ спорту. Під пору, коли спорт став ґльобальним явищем культурного життя, важливо уявити собі суть його соціяльного значення. Ось чому праця конґресу почалася з вивчення питань першого наукового напрямку: філософія, історія, соціологія".

„Багатогранним є психологічний вплив спорту на людину. Тут і використання спорту як засобу соціялізації, і як методи формування життєво конечних якостей, і як особливо важливого фактору розвитку юнацтва в період акселерації".

Над цими і численними іншими, детально обговореними вченими-питаннями, продовжується в світовій науково-педагогічно- спортовій літературі, дальша ділова дискусія. Наступний всесвітній науковий конґрес в справах фізичної культури і спорту відбудеться в Канаді. Побажано, щоб в наступному конґресі в Канаді були представники, теж українців з ЗСА і Канади.

О. Твардовський

Пам'яті Линн Савчук

Линн Савчук

В ранніх годинах, 30-го листопада, м. р., в Піттсбурзі, Па., упокоїлась у сні молода 17-літня дівчина Маґдалина - Линн Савчук, улюблена дочка батьків д-ра Степана й Ольги Савчуків, внучка вже померлого українського православного священика, протопресвітера о. Івана Савчука. Линн Савчук репрезентувала в Піттсбурзі на літературних змаганнях свою — середню школу з Левітавну, Па., коли невмолима смерть вирвала її із родинного оточення. Вона належала до шкільного хору „Фалконірс" і була членкинею „Нашенал Онор Сосасті", брала активну участь в п'ятницю у сесії, в змаганні і її обрано однією з 24-ох „чверть фіналісток" у прозі і поезії.

Недавно, бл. п. Линн Савчук виграла „трофей" (друге місце) для Пеннсбурської середньої школи, інтерпретуючи літературу в коледжі Авр Леді оф Енджелс в розговорі і дискусії.

Покійна Линн цікавилась мистецтвом, зокрема театральним, виступала на сценах в шкільних виставах, а також на сцені в Мек-Картер театрі в Прінстоні, Н. Дж.; будучи ученицею 10-ої кляси, виступаючи на сцені виграла нагороду від Бакс Кавнті Плейгавс, Ню Говп.

Бл. п. Линн Савчук народилася 3-го червня, 1957 р., у Вейн, Ню Джерзі. Разом з батьками належала до української православної катедри св. Володимира у Філядельфії, Па. Була головою молодечого Відділу Українського Відділу Української Православної Ліґи, членкинею молодечого катедрального хору, українського танцювального гуртка і членкинею Українського Народного Союзу 422-го Відділу ім. Симона Петлюри.

Величавий похорон з участю 500 людей — парафіян, друзів родини і шкільних приятелів бл. п. Линн відбувся у вівторок 3-го грудня, м. р.. Похорон і св. Літургію відслужив Владика Марко в сослуженні отців протопресвітерів: Теодора Форостія, Омеляна Мицика, Степана Біляка - настоятеля катедри, Франка Лаврика і митрофорного протоєрея Андрія Двораківського. Владика Марко висловив родині Покійної глибоке співчуття в імені Владики Митрополита Мстислава, а процальну проповідь, по-англійськи, виголосив настоятель катедри о. протопресвітер Степан Біляк.

Тлінні останки померлої Линн Савчук похоронено на цвинтарі Овкленд, у Філядельфії, Па. Після похорону, в залі катедри відбувся поминальний обід. Прибитий тяжким горем, батько Покійної, д-р Степан Савчук висловив щиру подяку Владиці Маркові і всім отцям за похоронні відправи, за прислані квіти, вислови щирого співчуття, Святі Літурґії, пожертви (понад 1.000) на фонд ім. Митрополита Іоана для студентів теології та за численну участь в похороні і на поминальній трапезі.

Бл. п. Линн Савчук відійшла передчасно з цього світу в повному розгарі молодого життя. Залишила в глибокому смутку батька д-ра Степана і матір Ольгу, братів Степана і його дружину Олексіс, з роду Хромчак в Піттсбурзі, і Ярослава вдома, бабцю по батькові — панімаатку Теклю Савчук, бабцю по матері — Марію Клапко і всю катедральну українську громаду, зокрема молодь.

Вічна Їй Пам'ять!

о. С. Біляк

СПОРТ

ГАКІВКА

„Чорноморська Січ" здобула чашу і трофеї турніру „Інвітейшенал"

„Чорноморська Січ" — „Айронбавнд" Г.К. 4:1 (0:1, 1:0, 3:0)

Нюарк, 20-22-го грудня 1974 р. Цей перший великий успіх сезону „Ч. Січ" здобула в так зв. „Інвітейшенал" турнірі, що його влаштувала управа льодової арени „Айранбавнд", при якій існує 5 гаківкових дружин. Турнір пройшов в двох днях в 6-ти різних дивізіях (вікових групах), 4 фінали з яких виграли дружини „Айронбавнду": „Ч. Січ" виступала в найстаршій і найсильнішій дивізії, в якій, цим разом, наші гаківкарі гарно себе зарепрезентували та заслужено вийшли переможцями. В півфіналі, 20-го грудня „Січовики" розгромили Юньйон „Ігелс" високим вислідом 8:1.

У фіналі, що відбувся в неділю 22-го грудня „Ч. Січ" зустрінула свого найсильнішого конкурента клюб „Айронбавнд", з яким у двох лігових змаганнях наші гаківкарі здобули тільки одну точку. Саме тому звітова гра проходила надзвичайно емоційно: „Ч. Січ" прагнула гідно реванжуватися, особливо за останню незаслужену лігову поразку, — гаківкарі „Айронбавнду" в свою черчу бажали доказати вищість і здобути й цим разом важливу перемогу, та разом з цим чашу турніру з меншими трофеями для змагунів переможця. Цим разом, одначе, їм не вдалося вирвати перемоги. В І періоді „Айронбавнд" здобув ведення 1:0, але, як пізніше показалося, був це їх єдиний, почесний ґоль.

В II періоді „Січовики" набрали швидкости, у вислідї якої Петро Мельник вирівняв вислід 1:1. В II періоді вислід довший час не змінявся, щойно в кінцевій стадії зустрічі українські гаківкарі вповні перейняли ініціятиву і остаточно здобули три підрад голі, що їх стрілили: Марко Будний, Т. Мушато і Б. Кресінгер.

Склад „Ч. Січі": Барбадин, Будний, Дзіман, Голюка, Гудак, Кресінгер, Кулик, Куровицький, Кузів, Лящук, Мельник, Мушато, Олійник, Квін, Семанишин, Семенюк, Сурович, Заліско. Провідник Петро Семенюк, тренер Д. Сурович.

ФУТБОЛ

„Чорноморська Січ" — „Молфетта" Ф. К. 2:2

Гобокен 22-го грудня 1974 р. Були це останні першенські змагання, осінньої рунди футбольного сезону „Мейджер Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, які закінчилися ремісовим вислідом 2:2. Обидва голі для „Ч. Січі" здобув Монтан. В цих змаганнях в складі „Ч. Січі" дебютував черговий юньйор Т. Тилько, який збільшив число надійних юнаків в І дружині до 4 футболістів — Ю. Бакун, Ю. Ілемський і Н. Маза, ввійшли до складу раніше. Згідно з пляном проводу футбольної ланки „Ч. Січі" в II половині сезону число юньйорів в І дружині збільшиться ще двома молодими футболістами в нашої юнацької дружини, усі вони набуватимуть потрібного їм досвіду і рутину в найвищій клясі футболу в Цстейті Ню Джерзі. Це дуже правильне потягнення проводу ланки і його треба тільки вітати, не зважаючи, які будуть дальші осяги І дружини. Прийшов час на чергову зміну поколінь в цій нашій дружині, з якої почали вибувати старші ветерани. Вводити чужинецький „леґіон" до складу дружини, за вийнятком 2-3 конечно потрібних футболістів, було б важким ударом по виховній системі „Ч. Січі".

„Чорноморська Січ" (юнаки) — Елендейл С. К. (юнаки) 1:0. Переможного ґол для „Ч. Січі" здобут Пр[illegible]цюк.

ВІДБИВАНКА

„Чорноморська Січ" А — Лівінґстон В. К. 3:1 сетів

Лівінґстон, 18-го грудня 1974 р. — 5-ту перемогу сезону „Ч. Січ" здобула в чергових першенських змаганнях Жіночої Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі, що відбулися в залі середньої школи м. Лівінґстону. Енерґійні американки виявили багато зусиль і завзяття, але з успіхом закінчили тільки І сет — 15-13. Дальші 3 сети, українки, будучи кращою дружиною, перерішили в свою користь: 17:15, 15:12 і 15:10. В цій грі добре заграла ціла дружина, але на відзначення заслужили: З. Ткач, В. Потежна, О. Паславська, Р. Пенцак і Л. Напора, які цим разом пописувалися в стинках, сервах і „бльоках".

„Чорноморська Січ" Б — ІВКА Ровей „Редс" 3:1 сетів

„Ч. Січ" Б в, складі якої вповні виступають вихованки Спортової Школи „Ч. Січі", молодші юначки здобули свою першу перемогу з клюбом, у складі якого виступають старші віком дівчата і жінки і цим самим фізично сильніші. Одначе, юначки „Ч. Січі" були значно краї щі заавансовані в грі, особливо в станках і сервах. Великі поступи роблять: Кучинська, Ольшанівська, Твардовська, Сиґіда, Турянська, за якими успішно набирають досвіду: Бойко, Терлецька, Паславська, Басняк, Свинутх, Семенюк, Х. Бойко і інші.

ВІДБИВАНКА

„Чорноморська Січ" А — „Івка Ровей „Редс" 3:0 сетів

Ровей 10-го грудня 74 р. — Вдруге в цьогорічному сезоні старші юначки „Ч. Січ", що виступають в „А" дружині, привезли з цього міста дві точки, цим разом здобувши перемогу з слабшою дружиною ІВКА „Редс", що в показнику табелі гор Жіночої Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі, займає останнє місце. В звітовій зустрічі українки вповні домінували на корті, завдяки чому осягнули погромні вислідн в усіх 3-ох сетах: 15:1, 15:0. Після тієї перемоги „Ч. Січ" „А" висунулася на 3-тю позицію показника табелі гор ЖВЛіґи.

Склад „Ч. Січі" „А": Паславська, Потежна, О. Напора, Л. Напора, З. Ткач, Х. Клапіщак, Р. Пенцак, Тимкевич, Стебельська. Провідник Олесь Напора.

У Вашинґтоні буде репрезентативний храм УПЦ

Вашинґтон — столицю З'єднаних Стейтів Америки — можна з повною підставою назвати національною скарбницею американського народу. Тут знаходяться документи, пам'ятки й символи незалежности З'єднаних Стейтів, тут містяться відомі кожному американцеві будинки, в яких працюють органи державної влади; тут — пам'ятники найвизначнішим діячам американського народу і видатним людям усього світу; тут — репрезентативні церкви найбільших християнських віровизнань і інших світових релігій. Ходячи по вулицях американської столиці, можна бачити все те найкраще, що його спорудила і вся нація і її окремі елементи — етнічні групи.

З 1964 року Вашинґтон став скарбницею також і для американських українців — після того, як на одній з мальовничих площ столиці виріс пам'ятник нашому національному пророкові Тарасові Шевченкові. Цей пам'ятник став місцем прощі для всіх українців, що відвідують Вашинґтон, а у відвідувачів неукраїнського походження він часто викликає зацікавлення і до самого великого поета України і до народу, з якого він вийшов.

Пам'ятник Шевченкові є покищо єдиним скарбом, що його мають американські українці у Вашинґтоні. Але є надія, що вже в недалекому майбутньому ми зможемо бути горді ще з одного надбання, яке буде голосити славу творчому духові українського народу, свідчити про його несхитну віру в Бога і про те, що не зважаючи на всі намагання ворогів, Україна була, є і завжди буде! Цим надбанням буде український православний храм святого Андрія Первозванного.

Українська православна громада у Вашинґтоні існує вже двадцять п'ять років. Дуже невелика кількісно, вона перші майже десять років послуговувалась для Богослужень винайменою каплицею в Національному Катедральному Соборі Єпископальної Церкви, а щойно в 1958 році придбала собі постійне церковне приміщення. Ділянка землі, на якій міститься теперішній церковний будинок, приміщується на 16-й вулиці, яка є однією з найкращих вулиць столиці і перерізує місто з півночі на південь, почицаючи з Мериленду і доходячи до Білого Дому. Церква міститься, одначе, у звичайному будинку, де колись було посольство Гаїті.

Придбавши цю ділянку землі з будинком, православні українці Вашингтону завжди жили надією, що одного дня на місці теперішнього будинка виросте справжній храм в українському православному стилі, з якого зможуть бути гордими не тільки вашингтонські українці, але й українці в усіх З'єднаних Стейтах і в усьому світі. Згідно з їхньою ідеєю, це мав би бути репрезентативний храм, що свідчив би про духовне багатство й велич українського Православія. Цей храм мав би бути одночасно пам'ятником усім тим церквам в Україні, які були знищені ворогами протягом довгих віків нашої історії, а особливо теперішніми червоними окупантами за останні п'ятдесят сім років.

Церкву запроєктовано в стилі традиційного козацького барокко, в якому українська церковна архітектура досягла свого вершка; в стилі, в якому було збудовано багато зруйнованих ворогом церков в Україні. Таким чином, церква у Вашингтоні була б пам'ятником нашого світлого духовного минулого, гострим докором безбожним окупантам, а водночас символом надії на те, що прийде час, коли й Україна зможе знову вільно славити Творця і споруджувати Йому величні храми.

Ідея побудови репрезентативного храму у Вашинґтоні почала перетворюватися на дійсність в минулому році. Саме тоді, будівельний комітет парафії святого Андрія Первозванного прийняв проєкт церкви, за основу якого взято проєкт церкви св. Симона Зилота в Парижі, опрацьований свого часу, тепер уже покійним архітектом проф. Олексою Повстенком. Як відомо, паризька громада не мала можливости використати цього пляну і проєкт кілька років лежав в архіві його автора, а після його смерти в минулому році — його родини. Син покійного проф. О. Повстенка запропонував використати цей проєкт для церкви у Вашинґтоні. Після прийняття проєкту будівельним комітетом, один із членів вашинґтонської православної громади, архітект Олекса Будний, разом із своїм братом — настоятелем парафії св. Андрія о. прот. Петром Будним, пристосували цей проєкт для місцевих умов і виконали серію рисунків та плянів, що дають загальну уяву про те, як виглядатиме майбутній храм.

Загальні Збори парафії, які відбулись в кінці березня цього року, прийняли у принципі поданий проєкт і доручили будівельному комітетові почати заходи для організації фінансової кампанії. Про це рішення Загальних Зборів, Парафіяльна Рада, разом з будівельним комітетом, повідомила Первоієрарха Церкви, Преосвященного Митрополита Мстислава, який привітав ідею будови репрезентативного храму. У своєму листі з 17-го травня, Владика Мстислав писав:

„З великим зворушенням довідався з листа з 30 квітня ц.р. про рішення Загальних Зборів членів Вашої парафії приступити до будови нової парафіяльної церкви.

Прийнятий Загальними Зборами проєкт і я приймаю до затверджуючого відома та від щирого серця бажаю, щоб цей проєкт став якнайшвидше дійсністю.

Вірю, що Господь допоможе всім нам поставити в столиці ЗС Америки храм, який усьому світові буде пригадувати славне минуле України і її святої Української Православної Церкви. Щасти Вам усім, Боже!

Очевидно, в силу моїх сил і спроможностей буду старатися допомогти у започаткованому Вами святому ділі.

Ваш у Христі
Мстислав, Митрополит"

Одержавши це благословення свого Первоієрарха, будівельний комітет почав робити оцінку фінансових спроможностей в середині парафії, і є всі підстави сподіватися, що конкретні рішення в справі будови церкви у Вашинґтоні будуть схвалені вже в недалекому майбутньому.

Ол. Воронин
(УПСлово, жовтень 1974)

Бій за українську духовість

Під цим гаслом проходила Пленарна Сесія Ради в Справах Культури СКВУ в Ню Джерзі, 14-го грудня м. р. З цим гаслом пов'язано ім'я легендарного Валентина Мороза, який став живим символом борця за українську правду. Тому й приміщено його великий портрет над столом президії.

Цієї інформаціє доповнюю звіт у „Свободі" з 17-го грудня ц. р., про перебіг Сесії. Ця інформація настільки важлива, що вона з'ясовує ідейне спрямування Сесії і відрізнює її від звичайних загальних зборів. Цей момент наголошено в доповіді про пляни праці РСК таким відступом: „...Нинішня Сесія ставить в центрі уваги всісі діяспоральної громадськости, яку в перекрої представляють усі учасники нинішнього збору, певні явища в житті позабатьківщизняного українства, що нагромаджували довгими роками основні проблеми нашого національного буття у вільному світі. Саме ці явища й проблеми, що з них виникають, вимагають від нас ось тут, негайних рішень, рішучих заходів і рішучих, мужніх дій..."

Важаю за конечне поінформувати додатково про події, які сталися безпосередньо перед Сесією, або безпосередньо після неї.

Дня 22-го вересня ц. р. на Загальному З'їзді членів УМІ зорганізовано Українську Музичну Фундацію, завданням якої має бути фінансування таких чинів, як заснування музичного коледжу, нотного видавництва, видавання музичного журналу і т. п. 1-го грудня ц. р. члени Президії Ради в Справах Культури спільно з представниками УМІ та Музичної Фундації, рішили організувати Світове Об'єднання Музик. Головою організаційного комітету обрано проф. Рафаїла Венке. Це Об'єднання враз з Музичною Фундацією мають діяти паралельно.

14-го грудня ц. р. Президія Ради в Справах Культури запросила д-ра Ярослава Моцюка на становище кінематографічного референта. Дотеперішні старання д-ра Моцюка об'єднати всіх фільмарів української діяспори переноситься в систему РСК і стають зав'язком Світового Об'єднання Фільмарів.

На запрошення голови Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаґо мґра А. Антоновича і голови Книжкового Центру ред. М. Денисюка, голова РСК прибув до Чикаґо, де 16-го грудня ц. р. відбув з місцевими діячами культури, щодо поширення діяльности РСК. Виконуючи постанову Пленарної Сесії РСК, її голова, в ході нарад, запросив ред. М. Денисюка до очолення новоствореної референтури РСК названої „Видавнича Референтура" і мґра А. Антоновича на становище члена колеґії Літературної Референтури РСК. Тим чином Книжковий Центр поєднаний з Видавничою Референтурою спільним головою, входять в систем СКВУ, подібно, як і Літературний Фонд. Це значить, що й Книжковий Центр, як і Літературний Фонд, стали організаціями світового засягу.

Постання чотирьох організацій світового засягу треба розцінювати, як значний вклад в акцію здійснювання того клича, що його проголосила Пленарна Сесія РСК 14-го грудня ц. р. „Бій за українську духовість".

Очевидно ці досягнення, що відносяться до організації здійснювання цього клича, обов'язуючого кожного свідомого члена української спільноти у вільному світі, тільки тоді стануть на висоті своїх завдань, коли ціла наша спільнота включиться в акцію цих чотирьох світових організацій, в свідомості, що бій за українську духовість рівнозначний зі збереженням національної ідентичности, наснаженням її такими культурними вартостями, які можуть стати в очах культурного світу, свідченням про нашу національну повноцінність.

Власне в цьому напрямі працює президія РСК та її дванадцять референтур з вірою, що знайдуть повну моральну і матеріяльну допомогу загалу.

лас

Українська земля — колиска хасидизму

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нацистські вбивства та виїхати до Америки. Тут, в Брукліні, він відновив Любавичівський центр, що нараховує тепер понад пів-мільйона членів і веде пожвавлену діяльність серед усього жидівства. Головний натиск в цьому русі кладуть, вже за традицією Габад - хасидизму, на школи, на вивчування та на практикування Міцвоту[3] та на знання Тори, основи Юдаїзму. Під словом Тора (геб. стільки, що закон) треба розуміти у вужчому значенні Пентатойх (П'ятикнижіє Мойсея), а в ширшому — цілість жидівського вчення, включно із Старим Заповітом і Талмудом[4]. Тому окреслення Тори в „Новому Світі" начебто це була книга псальмів і молитов, не правдива.

Як бачимо, українська земля була місцем, де зродився, виріс, дозрів і поширився по всьому світі дужий містично - пієтистичний жидівський рух — Хасидизм, що під цю пору опанував приблизно половину світового жидівства і стався сильнішою опорою традиційного юдаїзму.

П'ять-річчя існування АДУК-у, Відділ Північного Ню Джерзі

П'ять літ існування якоїсь установи в кожній громаді є її певним осягом. Тим більшим осягом є існування цієї установи, якщо вона втішається піддержкою даної громади і з нею співпрацює.

Відділ Асоціяції Діячів Української Культури, Півн. Ню Джерзі засновано 26-го квітня 1969-го р. Першим головою делеґатури була письменниця Дарія Ярославська. Від грудня 1969-го р. до сьогодні Відділом АДУК-у кермує управа у майже незмінному складі, яку очолює інж. арх. Любомир Калинич, та члени управи: Валентина Третяк — заст. голови, Матильда Васильов — секретар, мґр Марта Цибик — фінанс. реф., Ірина Фединишин — культурно-освітній реф., Іван Галій — організаційний реф. та пресовий. Контрольну комісію очолила письменниця Дарія Ярославська з членами Славою Гнатів та Ольгою Семенюк.

До половини 1973-го р. дуже солідно провадила протокольні книги Антоніна Змій, яка переїхала на Флориду і тоді її місце зайняла п-і Васильов. У перших роках існування Відділу, в управі активними були Любов Коленська, проф. Симон Вожаківський, інж. Волод. Осередчук і Зеновія Видзяк. Постійним предсідником майже усіх Загальних Зборів річних, є сотник Юрій Кононів.

У тому часі, старанням АДУК-у відбулись такі імпрези: доповідь письменниці Оксани Керч н. т. „Сучасна українська література в ЗСА і Канаді; „Вечір Слова і Музики" з участю скрипаля Ю. Вожанівського, піяніста Іринея Жука та рецитаторки Ганни Кореньовської; Доповідь мистця Володимира Ласовського про з'їзд АДУК-у у Ню Йорку. У мистецькій частині вечора виступила піяністка мґр Марта Цибик; „Вечір розваги та гумору" з участю квартету „Амбасадори" та гумористів Ігоря Чуми та Романа Шведа; виступ співачки Ольги Осередчук і гітариста Володимира Осередчука; Образотворча виставка мистця Юрія Гури; „Вечір Творчости Зиновія Штокалка" з участю Лева Майстренка і Вол. Юркевича; виставка картин мистця Якова Гніздовського та фільм „Барани у Дереві" продукції Святослава Новицького; авторський вечір письменниці Любови Коленської зі словом про її творчість Оксани Керч. Рецитаторка була Оля Шуган Кириченко. У мистецькій частині виступила Галина Андреадіс, акомпаньмент — Марійка Геча; Літературний вечір письменниці Ганни Черінь із словом про її творчість ред. Давиденька. Рецитували: Ольга Семанюк і Аня Дидик; виставка картин покійного мистця Антона Малюци, зі словом про його творчість мистця Володимира Ласовського. У мистецькій частині виступали піяністка мґр Марта Цибик, Концерт піяністки мґр Марти Цибик у Ірвінґтонській середній школі, „Вечір пісні і гумору" з участю співака Антона Дербіша, тріо „Троянда", піяніста Волод. Гентиша, гумориста Миколи Понеділка, рецитації — Олі Шкафаровської; доповідь письменниці Оксани Керч про сучасних українських поетів і письменників поза межами України. Твори поетів відчитали Юрій Чировський і Тетяна Басняк, „100-річчя народин Богдана Лепкого". Доповідь відчитала мґр Оксана Тарнавська. Спомин відчитала письменниця Дарія Ярославська-Столярчук. Рецитували: Юрій Чировський і Марійка Феденишин; „Запорожець за Дунаєм" у виконанні Оперного Ансамблю з Ню Йорку; Бенкет для відзначення 100-річчя заснування НТШ. Доповідь виголосив проф. д-р Микола Остапяк. У мистецькій частині виступили співачка Ія Мацюк при акомпаньяменті мґр Марти Цибик. Бенкетом проводив проф. Микола Чировський; виставка творчости членів АДУК-у Півн. Ню Джерзі; Комедія „Дейзя" з Філядельфії; Вечір поетеси Зої Когут з Австралії. Слово про поетесу — пера Л. Коленської відчитала Леся Ткач. Під час цього вечора виступив також ансамбль бандуристок ім. Лесі Українки.

Крім повище згаданих імпрез, поодинокі члени Асоціяції влаштовували індивідуальні мистецькі та образотворчі виставки, чи музичні концерти, яких було доволі. Так само поле письменницької літератури було значно збагачене творчістю членів АДУК-у Півн. Ню Джерзі. Проф. Микола Чировський, на прохання Управи, був редактором ряду листів-протестів до Об'єднаних Націй, як напр., протест святкування в Об'єднаних Націях 100-річчя народин Леніна, протест в справі переслідуваних культурних діячів у поневоленій Україні, чи останньо телеграми до президента Форда напередодні його поїздки до Совєтського Союзу з проханням інтервенції щодо нелюдського поневолювання Валентина Мороза.

Всеактивним, начеб то рушієм діяльности Відділів АДУК-у є ред. Іван Галій, який чи не найбільше причинився до заснування цього Відділу. Співпраця членів управи є вповні гармонійна. Представники поодиноких референтур солідно виконують свої зобов'язання. Вони ж бо свідомі, що існування на тому терені є позитивним явищем, бо досі подібної установи у цій околиці не було, і це різко відчувалося. Управа завсіди старається співпрацювати з укгтону-Ньюарку та бути її органічною частиною, цим самим активізується у наше суспільне життя. Пропагуванням непофальшованої скарбниці української культури, Асоціяція старається стимулювати зріст наших духових — мистецьких надбань, тим самим зберігається національні первні української культури у новій, прибраній Батьківщині.

Л. К.

Ровд Айленд для своєї молоді

На сторінках української преси, що є висловом наших національних стремлінь, наших осягів та недоліків, ми постійно натрапляємо на алярмуючий заклик: „Рятуймо нашу молодь!" Це один з найбільш актуальних закликів, бо ж молодь це наша „зміна варти", в ній зростають потенціяльні кандидати, що перебули більше чи менше важливі пости в поодиноких секторах нашого національно - громадського життя — у всіх закутинах українського еміґраційного буття. Виховати, зробити молодь свідомою тих її відповідальних завдань — це наш основний обов'язок, що його диктує нам інстинкт національного самозбереження.

Саме завдяки цьому інстинктові почалася праця над вихованням української молоді у стейті Ровд Айленд. Настала праця тиха, безпретенсійна, але яка ж послідовна й у своїх вислідах корисна.

Виховна праця у ділянках Українознавства почалась вже довгі роки тому, коли скоординований уже Школі Українознавства жертвенно посвятилися п-во Флиси. З протягом часу настали деякі труднощі з домівкою для навчання й здавалося, що школа перестане діяти. Та, на щастя, так не сталося! Треба завдячувати ініціятиві Іванки Ганушевської переорганізування Школи Українознавства та приміщення її в домівці української католицької церкви ім. св. Михаїла у Вунсакеті. Згадана домівка завдяки мистецькому хистові Мотрі Головінської та пильним старанням інших пань є незвичайно мальовничо прибрана, справляючи на всіх приємне естетичне враження.

Своєю рішучістю, та майстерним умінням з'єднувати собі оточення п-і Ганушевська приєднала для Школи Українознавства ряд замешкалих в околиці пань які Тасю Кузьму, Мотрю Головінську, Марту Загаляк і Ніну Коропей, які взяли на себе завдання навчати поодинокі предмети в згаданій школі.

Так розв'язано в нас проблему молоді, що завдяки своїм ідейним опікункам у Школі Українознавства та завдяки існуючому тут гурткові Пласту формується на свідомих українських громадян і гідно стане на зміну своїх батьків, щоб своїми виявами закріпити і збагатити їхні надбання для української справи.

Школа Українознавства влаштовує час від часу імпрези, напр. Свято Шевченка, кожнорічні виступи в день св. Миколая та дитячі забави.

Ось саме, 15-го грудня м. р., відбувся Святомиколаївський виступ заходами згаданих уже пань та молоді, що нею вони опікуються.

Програму свята започаткувала своїм виступом знана вже, українському громадянству, зі своїх виступів на Союзівці — Оленка Ганушевська, що майстерно відграною ролею впровадила учасників святочної програми та прибулу публіку в атмосферу Святомиколаївської містерії. Слідували танці співи й діялоги про св. Миколая і він появився в цілому маєстаті неземської поваги й доброти, щоб подарунками наділити молодь та деяких старших осіб. З цієї ролі бездоганно вив'язався тутешній юнак, Ярослав Кручовський. І всі інші молоді актори старалися добре виконувати ролі, що сповняли їх гордощами, та залишили незатерті враження у дитячих серцях.

Д-р Осип Коропей

Повідомлення ЗУАДК

1. Переселення

У справі переселення з-поза залізної заслони — ЗУАДК одержав докладні інформації від урядових чинників. На основі цих інформацій, є можливості робити старання на переселення, зокрема споріднених осіб.

ЗУАДК звертається до українського громадянства з гарячим проханням — зголошувати свою згоду підписати один „Виклик" (форма афідавіту) для одної родини наших політичних в'язнів. Тепер таких імен родин ЗУАДК має поверх 120. Всі кошти переселення, як і опіки, покриває ЗУАДК. Зголошення просимо негайно прислати на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee 1321 West Lindley Avenue Philadelphia, Pa. 19141

2. Коляда

Згідно з домовленням з Українським Конґресовим Комітетом, уся коляда призначена на гуманітарну службу ЗУАДК. Першу коляду у висоті $7.000.00 зложила Українська Щадниця в Філядельфії (Ukrainian Savings and Loan Ass'n).

Переселення і допомога нашим політичним в'язням вимагатимуть значних фондів, тому потрібні негайні масові щедрі пожертви нашої спільноти.

Христос Родився!

Дирекційна Рада ЗУАДК-у

10-річчя смерти сл. п. полк. Андрія Мельника

В неділю 22-го грудня м. р. о год. 2-ій по пол. заходами 10 Відділу ОДВУ в Ню Йорку, 1-го Відділу ОДВУ в Асторії, Українського Золотого Хреста та УАТ-ва Зарево влаштовано Жалобні Сходини в 10-річчя смерти сл. п. полк. Андрія Мельника, на які численно прибули члени й гості.

Програму Жалобних Сходин відкрив голова 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку Роман Крупка, нав'язуючи до слів великого Покійника, „Минуле овіває легендою і кличе до нової героїки. В минулому й у вивченні його досвіду, черпаємо силу". Св. п. полк. Андрій Мельник виявив себе не тільки символом тяглости Визвольних Змагань, але й великим мужем, бо зберіг мораль Української Нації у найкритичніших хвилинах боротьби. Після того повстанням з місць та хвилинною мовчанкою вшановано пам'ять сл. п. полк. Андрія Мельника, а квартет відспівав стрілецьку пісню „Видиш брате мій...". Потім голова Роман Крупка попросив до почесної президії найстарших учасників та товаришів зброї Визвольних Змагань старшин УСС - проф. Р. Чубатого і д-ра Володимира Михайлова. Дальше провадження Жалобними Сходинами передав голові Українського Золотого Хреста Дарії Байдуник, котра представила головного доповідача, заслуженого члена ОУН та одного із найближчих співробітників сл. п. полк. Андрія Мельника, дир. Миколу Вігуна, попросивши його до слова. Доповідач виголосив реферат, охопивши найважливіші моменти про життєвий шлях сл. п. полк. А. Мельника, співтворця новітньої української доби, Державного Відродження, та його заслуги для українського Народу. Рівнож згадав і про дружину Покійного — Софію, котра допомагала Йому, ділила з ним долю і недолю. Опісля Рома Шуґан виголосила рецитацію, уривки з поеми Ю. Клена „Попіл імперій".

І знову квартет відспівав стрілецьку пісню „Ой тай зажурились Стрільці Січовії". Відтак Т. Бако-Бойчук поділився спомином „Похідних Груп на центральні землі України". Інженер Петро Байбак розповідав про його особисту зустріч зі сл. п. полк. А. Мельником в Мюнхені 1948 р.

Програму Сходин закрила Дарія Байдуник.

На закінчення відспівано „Ще не вмерла Україна" та „Не пора, не пора".

Опісля Д. Бойдуник попросила присутніх на перекуску, приготовану панями з Українського Золотого Хреста. В дружній атмосфері присутні ділились спільними споминами допізна.

Жалобні Сходини попереджено св. Літурґією і Панахидою в дні 17-го листопада, м. р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, і о. В. Андрейчук ЧСВВ виголосив проповідь; співав церковний хор цієї церкви під дириґентурою О. Длябоги.

Р. К-а

З діяльности Філядельфійського Деканату УПЦеркви у ЗСА

Філядельфійський Деканат Української Православної Церкви у ЗСА має в складі 13 українських православних парафій і в них своїх святценнослужителів: 5-ох протопресвітерів, 3-ох мітратів, 3-ох протоієреїв, 3-ох ієреїв і одного протидиякона.

Деканат має свій провід, який обирають кожного року на деканальній конференції духовенства і нині до складу проводу входять: протопресвітер о. Степан Біляк — декан, протопресвітер о. Омелян Мицик — заступник декана і скарбник протоієрей о. Михайло Борисенко — секретар.

Кожних три місяців Деканат відбуває Деканальні Конференції в одній з парафій Деканату.

Остання така Конференція в 1974-ім р. відбулася при українській православній церкві св. Андрія Первозванного у Вашинґтоні, Д. К. 10-го грудня.

Як кожного разу, так і тепер, перед нарадами Конференції, відбувся в церкві молебень, а опісля розпочалась праця Конференції. Найперше Конференція схвалила, підписала й подала до президента ЗСА Джералда Форда меморандум з проханням інтервеніювати перед відповідними совєтськими чинниками в справі українських політичних в'язнів, зокрема Валентина Мороза та Леоніда Плюща. Вислано меморандум в справі Мороза і Плюща також сенаторам: Скатові і Швайкерові.

Далі — вирішено доповідь о. Степана Біляка на тему „Докази про існування Бога" — надрукувати і надіслати всім отцям Деканату.

Конференція ухвалила провести в неділю 25-го травня 1975 року „День Українського Православного Священика" і Обрано комітет в складі: о. Степана Біляка, о. Омеляна Мицика, о. Михайла Яроша, о. Михайла Борисенка та о. протодиякона Павла Гринишина. Комітет має визначити місцевість (парафію), в якій має відбутися це свято.

„Неділю св. Православія' у 1975 році вирішено відбути в церкві Святого Духа в Котсвіллі, Па. 23-го березня о год. 5-ій по полудні. Відтак панотці відслужать Вечірню і виголосять проповіді: по-українськи і по-англійськи.

У понеділок 24 і вівторок 25-го березня відбудуться духовні вправи (реколекції) для всіх отців Деканату. Визначено духовного провідника.

Конференція ствердила, що Конвенція Вівтарних Прислужників в липні у Вайденер коледжі та Конференція учителів Недільних Релігійних шкіл у Вілмінґтоні, Дел. в листопаді в 1974 р. пройшли успішно.

Ухвалено відбути чергову конференцію учителів Недільних Релігійних шкіл 19 квітня 1975 р. при українській православній катедрі св. Володимира у Філядельфії.

Річну Конвенцію Вівтарних Прислужників рішено відбути в днях 23, 24, 25 і 26-го червня 1975 року. Обрано комітет в складі: о. С. Біляка, о. О. Мицика, о. М. Борисенка і о. Б. Мицика. Комітет має вирішити, де має відбутись ця конвенція і всі з нею пов'язані справи.

Доручено о. деканові С. Біляковi вирішити справу родинної зустрічі отців Деканату після Різдва Христового.

Конференцію закінчено проспіванням „Достойно є..."

о. протопресвітер Стахій Шадинський

Піттсбурґ в обороні...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

та ТЗПУ ПУКЦ Піттсбурщини, п-і Марія й інж. Сидір і Михайло Тимяк мали у Вашинґтоні зустріч та довшу розмову у справі Мороза із своїм конґресменом Джоном Гайнцом та передали йому окремого листа із 28 листами із петиціями, щоб він не лише вимагав звільнення Валентина Мороза із тюрми, але, щоб він звернувся до державного секретаря Генрі Кіссінджера, щоб Валентинові Морозові дозволено виїхати до ЗСА на запрошення президента Гарварду як гостя-професора до новоствореного Українського Наукового Інституту. Конґресмен Гайнц заявив, що він уважає справу Мороза справою важною для всього людства та що вже 9 грудня 1974 р. вніс у Конґрес свою власну резолюцію ч. 1490, в якій Конґрес прохає Президента ЗСА стати в обороні прав Валентина Мороза. Цю резолюцію передано комісії закордонних справ, а її копії вислано президентові Фордові та секретареві Кіссінджерові.

Зокрема конґресмен Гайнц зацікавився справою запрошення Мороза до Гарварду, бо він сам є колишній ґрадуант Гарварду та погодився у тій справі звернутись листовно до секретаря Кіссінджера. Листа в цій справі він таки написав на другий день. Під час стрічі, представники передали конґресменові Гайнцові англомовне число „Свободи" із 15 грудня; щоб він міг запізнатись із листом президента Гарварду та з іншими важливими інформаціями про Мороза й інших політичних в'язнів-українців у СССР.

Новорічна демонстрація українців перед совєтським посольством

Вашинґтон. — Приблизно сто українців, у більшості молодь, зустрічали Новий Рік із свічками в руках біля совєтського посольства у Вашинґтоні, протестуючи проти ув'язнення Валентина Мороза та інших українських політичних в'язнів у Совєтському Союзі.

Серед присутніх на демонстрації, яку влаштував Комітет Оборони Валентина Мороза були українці з Вашинґтону, Балтимору, Філядельфії, Пассейку, Нюарку, Рочестеру і, навіть, один студент із віддаленого стейту Арізони.

Крім походу із свічками, Комітет Оборони плянував відбути також цілонічне віче через вулицю від совєтського посольства, але столична поліція не погодилась на те, щоб демонстранти зупинялись біля посольства. Поліція деякий час навіть ескортувала демонстрантів у їхньому поході вздовж кварталу перед посольством. Похід почався о восьмій годині вечора, а закінчився о півночі короткою програмою перед посольством, на що поліція кінець-кінцем погодилась.

Програму відкрив директор вашинґтонського бюра Комітету Оборони Валентина Мороза Андрій Міхняк; після нього виступили з короткими промовами координатор Комітету Андрій Чорнодольський і співголова Євген Іванців. Уліта Ольшанівська з Нюарку прочитала самвидавівський вірш Максима Сагайдака „Дорога", присвячений Валентинові Морозові, а Андрій Міхняк — уривок з „Останнього Слова" Івана Геля на його суді 1972-го року. Коли зібрані почали співати український гимн, поліція наказала їм йти далі від посольства.

Після демонстрації присутні переїхали до бюра Комітету в українській православній церкві св. Андрія Первозванного, де відбулося засідання в справі дальшого пляну праці Комітету.

Під час засідання директор Андрій Міхняк вказав на деякі непорозуміння, які виникли після появи в пресі 5-го грудня заклику Комітету до участи в новорічній демонстрації. Того самого дня було опубліковано також заяву студентського товариства ТУСМ, у якій закликалось до відкликання новорічних забав. Дехто, сказав Міхняк, помилково приписував і цей заклик Комітетові, і тому, коли ТУСМ відкликав свій заклик 28-го грудня, дехто знову помилково думав, що вашинґтонську демонстрацію також відкликано. Міхняк сказав, що Комітет щиро вибачається за це непорозуміння, якого не можна було передбачити, ані вчасно виправити.

Кіссінджер переконуватиме Конґрес не обмежувати його повновластей

Вашинґтон. — Державний секретар Генрі Кіссінджер заявив своїм найближчим співпрацівникам, що незабаром розпічне „широкозакросну акцію" переконати новий 94-ий Конґрес ЗСА, щоб не обмежував його повновластей, а також щоб Конґрес припинив своє „нічим не виправдане втручання" в щоденну працю Уряду в ділянці закордонної політики. Кіссінджер доручив своїм дорадникам договоритися із чільними законодавцями в справі нарад, які мали б відбутися наступного тижня, коли Конґрес повернеться із відпустки. Кіссінджер плянує закликати законодавців здержатися від схвалення законопроєктів, які, на його думку, обмежували б діяльність Уряду в специфічних ділянках закордонної політики. У приватних розмовах із своїми дорадниками „державний секретар Кіссінджер нарікав, що попередній 93-ій Конґрес дуже обмежував можливості Уряду діяти в таких важливих ділянках закордонної політики, як поліпшення торговельних зв'язків із Совєтським Союзом, розв'язання проблем в Індокитаю, в Латинській Америці та на Близькому Сході.

„Еф-Бі-Ай" досліджує нелеґальні підвишки в цінах

Вашинґтон. — Департамент справедливости повідомив, що ще в четвертому кварталі 1974-го року Федеральне Бюро Інвестиґації почало допомагати цьому Департаментові у дослідженні нелегальних домовлень між фірмами щодо цін. Ця проти-картелева діяльність „Еф-Бі-Ай" була оприлюднена щойно в середу, 1-го січня. Речники Департаменту справедливости заявили, що хоча наразі ще не можуть вказати на великі успіхи включення „Еф-Бі-Ай" в цю працю, та надіються, що з часом працівники „стануть спеціялістами" у виявленню нелеґальних домовлень між корпораціями щодо цін.

Ділимося з Родиною і Приятелями сумною вісткою, що дня 5-го січня 1975 року відійшла у Вічність наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

СОФІЯ з ГІРНЯКІВ ОНУФЕРКО

вдова по бл. п. о. Яремі Онуферкові.

ПАРАСТАС — в середу, 8-го січня 1975 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ій вулиці в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 9-го січня 1975 р. о год. 11:30 рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, звідкіля Тлінні Останки Покійної будуть перевезені на кладовище у Факс Чейсі коло Філядельфії, Па.

В глибокому смутку:

ІРЕНА — дочка
ЮРІЙ ХУХРА — зять
КСЕНЯ, ОЛЕСЬ, МАРКО — внуки
МАРІЯ — дочка
ЮРІЙ ГАЛУЩИНСЬКИЙ — зять
ГАЛЯ і МАРТА — внучки
Брати і Сестри Покійної зі сім'ями
і вся ближча і дальша Родина в Америці й Европі

Рідня Покійного прохає Кревних і Приятелів, радше жертвувати Заупокійні Служби Божі і на добродійні цілі аніж на квіти.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. мгр праз Ярослава Пиндуса

Чоловіка нашої гімназійної Товаришки Роми, складаємо, як вислів нашого найщирішого співчуття, пожертву на „Церкву в Потребі" 50.00 долярів.

Надія і Степан КОСТИКИ

У невимовному жалі та смутку повідомляємо наше Членство та всю Українську Громаду, що 27-го грудня 1974 р. в Ірвінґтонському шпиталі, несподівано, на 79-му році життя, відійшов у Вічність наш бувший довголітній голова, постійний член Управи 1-го Відділу ООЧСУ — наш Друг у праці

сл. п. Сотник ЮРІЙ КОНОНІВ

учасник Визвольних Змагань, нагороджений грамотою Української Народньої Республіки, видатний актор українських театрів, перший голова ОМУС-у в Америці, голова Видавничої Комісії книги „Наш Театр", передовий діяч суспільно-громадського, політичного та виховного життя молоді, Почесний Член Головної Управи ООЧСУ, Почесний Член Осередку СУМА та довголітній виховник молоді.

В особі Покійного наша Організація і вся Українська Спільнота втратили взірцевого громадянина — працівника всеграннього життя нашої громади.

ПАНАХИДИ були відслужені в в суботу, 28-го і неділю 29-го грудня 1974 р. в похоронному заведенні Литвин - Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 30-го грудня 1974 р. з церкви св. Тройці в Нюарку, на Українському Православному Цвинтарі в Баунд Бруку, Н. Дж.

Пам'ять про Нього залишиться в нас назавжди.

Опечаленій Дружині, складаємо вислови глибокого співчуття.

УПРАВА 1-го ВІДДІЛУ ООЧСУ в НЮАРКУ, Н. Дж

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО:

Блаженнішому Кардиналові Йосифу Сліпому та Блаженнішому Митрополитові Мстиславові Скрипникові за Ваше різдвяне благословення та Архипастирям за Ваші щедрі молитви та всьому Українському Народові розсіяному по цілому світі —

Христос Рождається!

Мистцям, музикам та діячам культури, що несуть словом, піснею, танком, пензлем славу української культури, Михайлові Черешньовському — майстрові різьби й скульптури, за добре серце до мистців, маестрові Едвардові Козакові за тепле слово при відкритті моєї виставки емалій та тим Організаторам виставок ЕМАЛІЙ: Лідії і Василеві Колодчинові, Дарії і Олегові Чайковському, д-рові Романові Саповичеві, Маркіянові Борячкові, Ірені Ванчицькій, керівникам українського фестивалю Гарден Стейт Артс Центер Ню Джерзі, Золотому Хрестові з Чикаґо, 33-му Відділові СУА — Клівленд, Звениславі Лебедович, Пластовій Станиці Ню Гейвен, 18-му Відділові СУА — Пассейк, 105 Відд. СУА, 98 Відд. СУА — Філядельфія, 71 Відд. СУА — Джерзі Сити, 59 Відд. СУА — Балтімор, 83 Відд. СУА — Ню Йорк, 86 Відд. СУА — Нюарк, 65 Відд. — Ню Бронсвік, 78 Відд. СУА — Вашинґтон, Миколі Бульбі, Соні Скрипник — Канада, Православному Сестрицтву св. Ольги при церкві св. Тройці — Ню Йорк, науковим установам НТШ, УВАН, проф. Пріцакові з Українських Студій при Гарварді, редакторам: А. Драганові, З. Сниликові, Л. Полтаві, С. Женецькому, Миколі Галівові, д-ру Ларисі Онишкевич, А. Юриняковi, д-рові Денисові Квітковському, Михайлові й Сильвії Мазуркі, д-рові С. Росохові, майстрові слова Василеві Шарванові, всім моїм Прихильникам емальового мистецтва, Колекторам та Клієнтам

бажаю

Веселих Свят

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Ольга, Константин, Ігор Шонк-Русич

З Різдвом Христовим і Новим Роком
Абисьте мали щастя з кождим сильним крокoм,
Щоб Ваші очи лиха не видали.
Ваші чисті мисьлі ластівками літали.
Вам господиню хай Бог нагородить,
Що гарно ґаздуєш у своїй господі.
Де поступить твоя ніжка, хай там радість зходить.

Хай про Вас старе і мале лиш добре говорить.
Абись була серцем добра, усьміхом ласкава,
Першувала між челядов як над всіми пава.
Аби руці, нозі і голова не боліла,
Жура в світі щоб пропала, личка не плісніли.
Бисьте мали душу горду, пишну як смерека,
Життя щоб Вам плило річков з меду і молока.

Аби Вам зазулиці накували літа,
Кілько очків на облоці, кілько веснов цвіта.
Аби лани колисались з жита і пшениці,
Бисьте в гаразлі панували на штири світлиці.
Щоб блистіли у Вас гроші, білі вербениці,
Аби собі забагали лиш молока птиці.
Бисьте в шовках походжали, в золотих підковах,

І щасливо довго жили і були здорові!

Таке давне але щире віншовання пересилає всім добрим Українцям —

Мирон Сурмач, син Мирон і дочка Ярослава Миколка, Маркіян і Дарія – внуки

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Повідомляємо з глибоким сумом Родину і Знайомих, що дня 2-го січня 1975 р., несподівано, упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і БРАТ

бл. п.

Адв. МИХАЙЛО РОДИК

Шамокін, Па.

ПАНАХИДА — в неділю, 5-го січня 1975 р. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — в понеділок, 6-го січня 1975 р. з Катедри св. Володимира, при 82-ій вул. в Ню Йорку, на цвинтар Mt. Olivet, Maspeth, N.Y.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
донька — ІРЕНА
сестри — СТЕФАНІЯ, ОЛЬГА, ЕЛЛА, ТЕЛМА і КАТЕРИНА

Складаючи в пам'ять моєї ДРУЖИНИ

бл. п. Лідії з Заячківських Бараболяк

що померла в Чикаґо 21 серпня 1974 року

і моєї СЕСТРИ

бл. п. Марії Бараболяк

що померла у Львові 2 грудня 1973 року

200.00 долярів на віднову Катедри св. о. Миколая в Чикаґо, і

100.00 дол. на Гарвардський Осередок.

Хочу при тій нагоді висловити вдячність усім Тим, яким я не встиг своєчасно і у відповідній формі подякувати за вислови співчуття та грошеві жертви.

Всі пожертви передав я на Служби Божі: на Григоріянські оо. Василіянам у Бразилії, парохіям св. Володимира і Ольги і св. о. Миколая в Чикаґо, та окремим священикам, що були близькі Покійним.

МИКОЛА БАРАБОЛЯК

Вшановуючи світлу пам'ять — першого сталого мешканця Українського Села в Глен Спей, Н. Й.

бл. п. інж. Василя Перегінського

що помер 27 квітня 1974 року, слідуючі Родини і особи — зложили свої датки на церкву св. Володимира:

по 20.00 дол. — Александер і Галина Глушко;

по 10.00 дол. — Петро і Орися Галяк, Лев і Арета Добрянські, Ірена Нанаси, Зеновія Онишкевич з Родиною, Евстахій і Марія Кульчицькі, Михайло і Ірена Кіндрачук, Ярослава Мокрівська, Володимир і Галина Винників, Зенон і Оксана Бабюк, Евген і Евгенія Івашків, Богдан і Дарія Кекіш, Богдан і Люба Загайкевич, Олена і Дарія Леськів, Роман і Анна Навроцькі, Роман і Люба Раковські, Микола і Марія Савицькі, Аполінарій і Анна Осадца, д-р Маркіян Клюфас;

по 5.00 дол. — Василь і Наталка Дума, Володимир і Ярослава Трембіцькі, Едвард і Дарія Камінські, Роман і Марта Данилюк, Тарас і Марія Соробей, Володимир і Олімпія Роговські, Андрій і Лідія Закревські, Микола і Александра Крумини, Ярослав і Галина Оберишин, Михайло і Стефанія Салдан, Михайло і Марія Головей. Разом 255.00 дол.

Всім Жертводавцям Церковний Комітет складає сердечну подяку.

У десятиріччя смерти Сергія Литвиненка

Ню Йорк — Відділ Літературно-Мистецького Клюбу у 10-річчя існування. Сидять (зліва): Іван Керницький, С. Литвиненко, Леся Храплива, Ольга Соневицька, Оксана Вікул, проф. В. Січинський; стоять (зліва): проф. В. Цісик, Микола Понеділок, Іванна Приймова, Косаревич-Косаренко і Святослав Гординський.

З іменем скульптора Сергія Литвиненка насуваються мені спогади з-перед давніх літ, ще зі Львова. Так і бачу його елегантну, струнку постать (здавалося, що от вчора скинув з себе старшинський одяг вояка УНР), як він, часто з расовим псом пойнтером, поспішає рівним кроком вулицею Коперника на Піскову коло Кайзервальду до своєї робітні. Ніколи не бувало так, щоб Литвиненко сидів без роботи. Чи на замовлення пам'ятників чи портретів визначних наших людей він завжди працював, — закоханий у своє мистецтво.

Він перший у Львові творив керамічні вироби. Це була для нас новина. Не можна було перейти попри вистави вікна Українського Базару (крамниця в камениці „Дністра"), щоб не зупинитися і налюбуватися чудовими виробами. А скільки було в наших домах фляконів, глечиків, тарілок, мисок і всяких дрібних речей, що прикрашували наші хати, або що йшли на подарунки. Бо не можна було вступити до крамниці і не купити дечого, коли крізь вікно дивились на тебе принадні речі.

Сергій Литвиненко творив багато, бо це була його мистецька пристрасть. А вже найславніший його твір, що вічно буде славити його ім'я, то пам'ятник на могилі Івана Франка у Львові, на Личаківському цвинтарі, дарма що кажуть нашим туристам, ніби то не знають імени автора, бо то було дуже давно. Та наші відповідають з гордістю: „Ми знаємо і вам скажемо, той пам'ятник створив Сергій Литвиненко, наш славний скульптор!"

Але Сергій Литвиненко мав ще одну рідкісну прикмету: великий організаційний хист. Вмів лише піддати ідею, але й її зреалізувати. І завжди був повний ідей та плянів. Знаємо його з організаторської праці у Львові, де він з о. С. Сапруном зорганізував „Вищу образотворчу студію", що тоді її ректором був сеньйор наших мистців Василь Григорович Кричевський, деканом С. Литвиненко, а професорами — митрополит Андрей Шептицький (історія всесвітнього мистецтва), Михайло Дмитренко, Антін Малюца. Перенісши студії до Берхтесгадену, провадив її до кінця 1948 р. З цієї студії вийшли такі мистці: Петро Магденко, Степан Рожок, Стефан Мартинець, Іван Коваль, Любослав Гуцалюк. А в Америці зорганізував мистецьке життя, засновував і проводив Літературно - Мистецьким Клюбом, де був головою до своєї смерти.

Коли я приїхала до Америки, зацікавилась передусім українськими організаціями. Насамперед була це „Самопоміч". А наступним „Літ.Мист. Клюб. „Бо як же то виглядало б, щоб тебе не було між членами Клюбу в Ню Йорку" — каже моя приятелька Надія Литвиненко. І від того почалося. Повних 15 літ я була не тільки членом Клюбу, але й в його Управі, де тільки треба було працювати, дуже часто в двох ділянках важливих у такім товаристві, а саме в рефераті культурно-освітнім та пресовім. Навіть перед одним запланованим ярмарком, наш голова, їдучи з С. Гординським до Вінніпегу, сказав коротко: „Я їду на роботу, але ярмарок мусить відбутися і ви за нього відповідальні!" — Було припоручення і довір'я. Ярмарок удався на славу, був оригінальний, я запросила до участи майже самі жінки. Були солістки з Торонта, були скечі з Іванкою Кононів і Валею Калин, були і сольові танці. А, відкриваючи ярмарок, з'ясувала, скільки то жінок виступало і скільки їх причинилося до доброї слави Клюбу.

Ввесь час праці з С. Литвиненко був дуже цікавий. Бо він приходив на засідання з готовими ідеями та плянами і ми лише вибрали точки, дискутували й укладали програму, маючи, так сказати б, готову базу.

Сергієві Литвиненкові завдячую заснування моєї постійної галерії. На мій натяк, чи не було б добре, щоб я відкрила таку галерію, коли піду на пенсію, була відповідь: „Е, коли ж то буде! А тут люди майже щоденно заходить, щоб купити якусь картину. (Він працював у своїй студії в долішній залі). Треба робити негайно!"

І точно за два тижні 8-го грудня 1963 р. я відкрила галерію з 80 експонатами і численно зібраними гістьми.

Такий був наш незабутній засновник і голова Клюбу. Задумав, що було потрібне, і виконав.

Ніколи не забуду його слів про його дружину, мою приятельку, Надію з Дзеровичів. Якось, я вертаючи з галерії додому, стрінула нашого голову, що втомленим кроком помалу йшов вулицею.

„Йду додому, — сказав, — щоб забути всякі денні клопоти. Для мене мій дім — це єдина моя остоя. І я, витираючи перед порогом порохи моєї обуви, лишаю з тим усі пережиті прикрощі й турботи, бо знаю, що вдома чекає на мене щире серце і ласкавий дотик долоні, що дає мені забуття життьових клопотів і привертає рівновагу духа. Цей добрий мій дух — моя дружина Надя."

Ольга Соневицька

РОКИ ІДУТЬ...

Написав БОГДАН ЛЕПКИЙ

Роки ідуть. Десятиліття
В минувшість кануть, — ніби ті
Зірки на небі золоті,
Що з вечора так ясно світять,
А ранком никнуть у тумані, —
Були й нема!
І знову сяє
Пресвітле сонце, знову квіти
Звертають свої голівки,
Неначе кожна з них благає
„На мене, сонечко, світи!"
Оттак і ми до тебе, Року
Новий, звертаємо думки
І з чаркою винного соку
В руках, веселі співанки
Співаємо тобі, як Ладі,
І задурманені і раді
Не знать чому, веселимося!
А тут таке скрізь завелося,
Що жах згадати.
Зависть, злість,
Жеруться ближні, як за кість
Собаки на сміттю.
Багнети,
Гармати, танки, кулемети, —
Народам тільки і журби
Як прийде зудар, то щоби
Покласти якнайбільше трупа,
Завдати якнайбільше ран,
І накувать нових кайдан
На руки ближнього.
Ах глупа!
Надія твоя, мій ти, брате,
Що рік новий нам може дати,
Чого не дав старий.
О, горе тому,
Що на порозі свого дому
Вичікує, як гостя, — долі!
Не дочекається ніколи!
Бо долю треба притягнути
Сильною, певною рукою.
Хто з нас бажає вольним бути,
Той мусить вибороти волю
В важкім змаганні з ворогами
І в лютім бою із собою,
Та з власними таки гріхами!
Пропащі, бідні ті народи,
Що ждуть припадку і нагоди,
Котра колись їм принесе
Державу, славу, волю, все,
Чого душа лиш забажає.
Хто легковір, нехай чекає!

А ти, мій брате, не чекай,
Бери мітлу і замітай
Своє подвір'я плуг стали,
Лотоки ладь, муку мели,
Як треба, косу в кузні куй,
І ціп хапай, і в жменю плюй,
І не дивися скільки їх
Тих воров важких твоїх,
Бо з ними чорт, з тобою Бог,
І ти сильніший десятьох
Наємників деспота-ката,
І мусить раз прийти відплата!

Ось брате мій, Новий наш Рік,
Щоб не були ми, як торік,
В безсиллі тілом, серцем кволі
Зі струпами на тілі голі,
Поміж живими, ніби тіні,
Неначе сови, що вночі
Віщують лихо,
А щоб були все і всюди
Готові на найважчі труди,
Для оборони чести й слави
Заступники святої справи.

Тому голо вгору, а страх на бік!
Бажаю в цей вам Новий Рік!!

Пам'яті св. п. інж. Віктора Вакуловського

В дні 26-го листопада м. р. помер св. п. інж. Віктор В. Вакуловський, знаменитий бойовий старшина Української Армії, визначний громадянин, чесна людина і добрий співпрацівник і друг.

Залишив дружину Галину з Мельників, свої доні Вікторію і Маріянну, а крім них товаришів по зброї, побратимів Гетьманської Організації, співробітників в громадській праці та людей, що його знали і цінили.

Інж. Вакуловський протягом життя солідно сповняв всі життьові обов'язки, спершу молоденьким юнаком — брав чинну участь в збройній боротьбі українського війська за волю українського народу, за незалежність Української Держави. Зараз по припиненні збройної боротьби включився до дальших визвольних змагань, вже іншими методами. Вибрав фах, нерозривно зв'язаний з українським селом, фах агронома — дорад. українського хлібороба. З багатьма товаришами по зброї вступив до заснованої в Чехо-Словаччині високої школи Української Політехніки, що називана за українською старою традицією академією, діяла 14 років до 1 січня 1936 р., але вона становила у культурно-господарськім житті українського народу визначний етап.

В Академії зійшлися викладачі — професори і студенти з різних земель України, що декілька століть були розділені. Отже там ближче знайомилися українці різних земель, зживалися. Так в Подєбрадах створився найкомпактніший всеукраїнський осередок, де затиралися реґіональні особливості. Поміж професорами і студентами академії було завжди щире приязне відношення, яке створювалося в щоденнім спільнім перебуванні й навчанні, а найбільше єднала всіх спільна недоля, з якої прямували визволитися і якнайскорше повернути на рідні землі. Здебільша студенти і професори надіялися скорих змін на сході, в сподіванні повернутися до вільної України. Отже всі з відданням приготовлялися до праці на Батьківщині, набуваючи знання і ширше обзнайомлення із культурою заходу, щоб все те набуте знання понести народові.

Серед таких обставин і настроїв підготовлявся молодий Вакуловський до праці на рідних землях. По скінченні студій, закінчивши 3-річну сільсько-господарську практику під керівництвом проф. В. Мельника — заанґажував його до агрономічної праці, один з кращих — Окружний Союз Кооператив в Рогатині, яку він обняв 28 лютого 1928 р. в тім році відновлено теж філію Т-ва „Сільський Господар", де головами спершу були священики — о. Дмитро Хабурський, о. Гр. Скасків, о. І. Щербанюк, а від 1939 р. обирано головою цього важливого Т-ва головного директора ОСК Івана Поритка, а заступником голови інженера В. В. Вакуловського і поміж ними була завжди ділова, а при тому незвичайно дружня співпраця. В роках між 1928 до 1939 рр. інж. В. В. Вакуловський успішно розбудував філії Т-ва „Сільський Господар" в повітах Рогатин, Галич, Ходорів і Перемишляни, де були Роздільні ОСК і в яких працівниками були теж абсольвенти Української Господарської Академії — аґрономи Тихон Білоус, Олекса Костюшенко, Богдан Крушельницький і Андрій Орел. Маючи такий кількісний штаб фахових аґрономів — суспільників, при повній співпраці ОСК в Рогатині і філій Т-ва „Сільський Господар" в тих чотирьох повітах осягнено наглядне піднесення аґрикультури методами суспільної аґрономії й економії сіл, тих співпрацюючих повітів на українських землях. Ці названі аґрономи за винятком інж. Б. Крушельницького, після упадку української державности знайшлися на скитальщині в Чехо-Словаччині, покінчили студії в Українській Господарській Академії в Подєбрадах і громадно повернули на західні землі України — віддаючи енергію, знання, запал до праці і любов своїй новій галицькій Батьківщині. Без перебільшення можна твердити, що вони рятували сільсько-господарське життя і спричинилися до розбудови української кооперації у нових умовинах польської окупації, а при тому мусіли зносити переслідування польської влади.

Інж. В. Вакуловський був консервативних поглядів і поза фаховою працею брав живу участь в гетьманській організації, де був членом керівних органів. Окрім того, володіючи пером багато писав на тему українського сільського господарства в різних журналах, як теж на біжучі теми в українській пресі, зокрема в щоденнику „Свобода".

Св. п. Віктор В. Вакуловський, попращавшись з цим світом, залишив за собою глибокий жаль і щирий смуток не тільки рідних дружини і дочки, але співпрацівників товаришів по зброї, побратимів гетьманців і широке коло громадян.

Іван Поритко

СПОРТ

„Чорноморська Січ" — „Айронбавнд" Г. К. 1:2 — (0:1, 1:)

Елізабет 10-го грудня 74 р. Після довгої серії перемоги „Ч. Січ" зазнала першої поразки сезону з найсильнішим конкурентом за звання чемпіона Гаківкової Ліґи Юньйон Кавнті, яким є клюб „Айронбавнд". Вправді, в звітовій зустрічі, суперники українських спортовців не показали особливої сили, якщо йдеться про швидкість і технічні засоби. В цьому наші гаківкарі мали перетагу. На жаль „Січовики" виявили, цілком непотрібно, гарячковість в поведінці, особливо: Гудак, Сурович, Заліско, стягаючи на себе 2-во і 5-ти хвилинні покарання, завдяки яким „Айронбавнд" в більшості мав на льоді чисельну перевагу.

У 1-му періоді „Айронбавнд" здобув ведення 1:0. В 2-му періоді обидві дружини створили ряд догідних до здобуття ґолів-ситуацій, але в часі своєї чисельної переваги гості піднесли вислід до 2:0. В III періоді „Січовики" почали більш продуктивну гру, завдяки якій Мушато з асисти Будного знизив вислід 1:2, одначе бажаного вирівнання наша дружина не осягнула. Після тієї поразки обидві дружини займають спільне І місце в показнику табелі гор, долю якого вирішать висліди гор цих головних кандидатів на чемпіонів з іншими клюбами ліґи.

Склад „Ч. Січі": Барбадин, Сурович, Семенюк, Заліско, Олійник, Квін, Мушато, Семанишин, Мельник, Кузів, Будний, Куровицький, Голюка, Гудак, Дзіман, Масій, Кулик, Бронкат. Провідник Петро Семенюк, тренер Д. Сурович.

О. Твардовський

ТАРЗАН, 7238. ПРИЯТЕЛІ ПЛЯНУЮТЬ

Виглядає, що коли почалась стрілянина, то всі вартові Серіни повтікали!

Ми, Тарзане, мусимо тепер виготовити плян нашої дальшої дії!.. Чи маємо покликати поліцію і старатися пояснити все, що тут сталося?...

Думаю, що ми наразі не повинні втягати поліцаїв в цю справу, беручи до уваги факт, що ми є втікачами від їхнього поняття „справедливости"!...

Мусить, Петре, бути якийсь високий урядовець, відповідальний за район Луанди, до якого ми могли б звернутися!

Так, Тарзане!.. Це губернатор Смолл, який призначив мене на мій пост... Я зараз до нього зателефоную!